

**Uchwała Nr XXX/217/21
Rady Powiatu Opolskiego
z dnia 29 kwietnia 2021 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu i efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 r. oraz zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Opolskim

Na podstawie art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, poz. 2369), art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, poz. 159) oraz art. 12 pkt 11 oraz art. 32 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu i efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 r. oraz zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Opolskim, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Opolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Opolskiego
/-/ Stefan Warzecha

Załącznik
do Uchwały Nr XXX/217/21
Rady Powiatu Opolskiego
z dnia 29.04.2021 r.

Sprawozdanie

z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu i efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2020 r. oraz zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Opolskim

Spis treści

I Informacje ogólne	str. 1
II Piecza zastępcza	
II.1. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2020 r.	str. 4
II.2. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny.....	str. 5
II.3. Rodzinna piecza zastępcza.....	str. 5
II.4. Działania na rzecz tworzenia warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, w tym organizacja szkoleń oraz wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej i kandydatów do jej pełnienia.....	str. 9
II.5. Efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (wg stanu na dzień 31.12.2020 r.).....	str. 10
II.6. Sprawozdania dziedzinowe z zakresu pieczy zastępczej.....	str. 11
II.7. Świadczenia finansowane na rzecz rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.....	str. 11
II.8. Świadczenia i wsparcie dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	str. 15
II.9. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	str. 16
II.10. Sprawozdania dziedzinowe z zakresu pieczy zastępczej.....	str. 18
II.11. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.....	str. 19
III Zadania z zakresu pomocy społecznej	

III.1. Zadania z zakresu pomocy społecznej wykonywane przez PCPR w Opolu w 2020 r.....	str. 19
III.2. Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027.....	str. 21
III.3. Infrastruktura domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.....	str. 21
III.4. Dzienny Dom Pomocy przy Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie.....	str. 27
III.5. Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.....	str. 28
III.6. Mieszkania chronione	str.28
III.7. Poradnictwo specjalistyczne oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.....	str. 29
III.8. Szkolenie i doskonalenie zawodowe, w tym doradztwo metodyczne kadry pomocy społecznej z terenu Powiatu Opolskiego.....	str. 30
III.9. Sprawozdania dziedzinowe z zakresu pomocy społecznej.....	str. 30
III.10. Zestawienie potrzeb z zakresu pomocy społecznej.....	str. 30
IV Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	
IV.1.Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych...str.	31
IV.2. Powiatowy program na rzecz osób niepełnosprawnych.....str.	32
IV.3. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Opolskim...str.	32
IV.4. Dofinansowanie ze środków PFRON zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.....str.	33
IV.5. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.....str.	34
IV.6. Przeprowadzanie doraźnych kontroli u beneficjentów pomocy.....str.	35
IV.7. Sporządzanie sprawozdawczości z realizowanych zadań.....str.	35
IV.8. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	str. 35
IV.9. „Program wyrównywania różnic między regionami III”	str. 36
IV.10. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł III.....str.	37
IV.11. Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tarnowie Opolskim.....str.	37
V Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	
V.1. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....str.	38
V.2. Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy	str. 39
V.3. Zestawienie potrzeb z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....str.	39
VI Karta Polaka	str. 40
VII Pomoc dla repatriantów	str. 40

VIII Kontrole zewnętrzne	str. 40
IX Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – „Blżej rodziny i dziecka” – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej	str. 41
X Realizacja założeń dokumentów o charakterze strategicznym	
X.1. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej dla Powiatu Opolskiego na lata 2018 – 2020.....	str. 43
X.2. Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027..	str. 50
X.3. Zestawienie potrzeb w zakresie realizacji dokumentów strategicznych.....	str. 64
XI Działalność PCPR w Opolu w związku z pandemią SARS-CoV-2	str. 64
Zakończenie	str. 67

I Informacje ogólne

I.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, zwane dalej „PCPR w Opolu”, jest jednostką organizacyjną Powiatu Opolskiego, prowadzoną w formie jednostki budżetowej, utworzonej na mocy uchwały nr V/22/99 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, zmienionej uchwałami: nr XVI/110/04 z dnia 17 czerwca 2004 r., nr XXX/193/06 z dnia 30 marca 2006 r., nr XV/95/12 z dnia 23 lutego 2012 r., nr XLV/315/18 z dnia 18 października 2018 r., nr VI/42/19 z dnia 11 lutego 2019 r.

I.2. Ww. powiatowa jednostka organizacyjna w 2020 r. realizowała zadania, wynikające w szczególności z zakresu:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej” oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej” oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 4) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 5) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2019 r. poz. 1598), zwanej dalej „ustawą o Karcie Polaka”,
- 6) ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472), zwanej dalej ustawą o repatriacji,

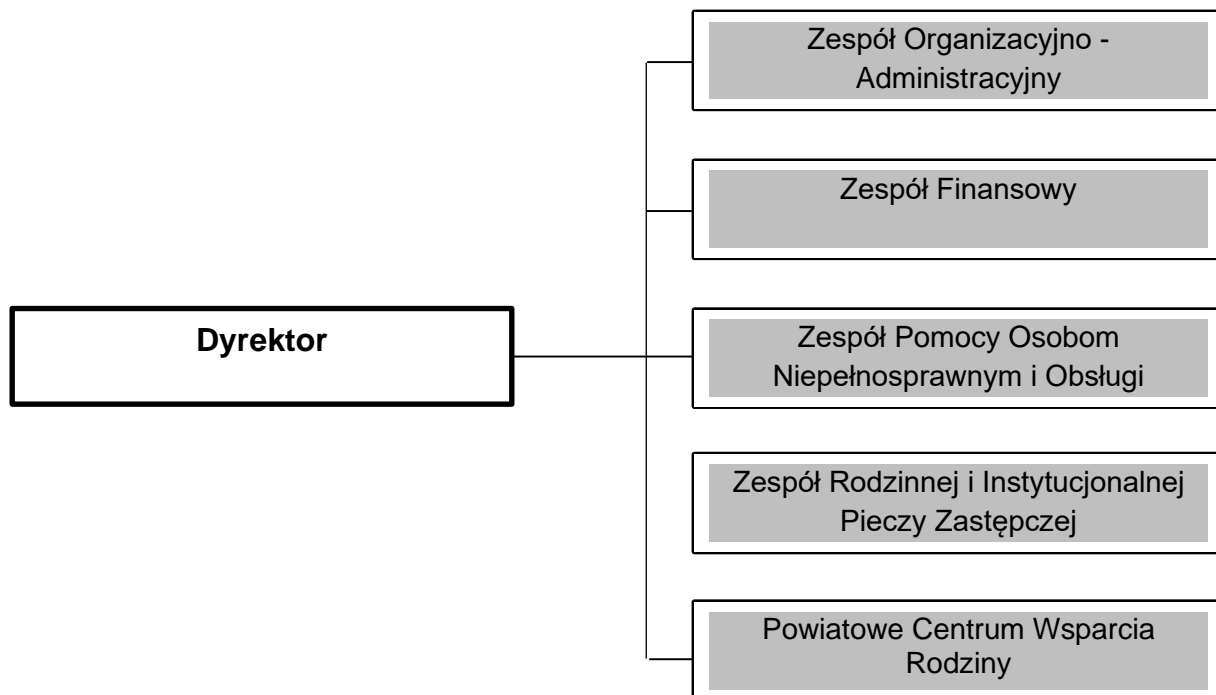
- 7) ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz.1057 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 8) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 9) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920),
- 10) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 305) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 11) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 poz. 217 ze zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 12) ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- 13) ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282),
- 14) Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu stanowiącego załącznik do uchwały nr V/22/99 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 25 marca 1999 r. ze zm.,
- 15) Regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, stanowiącego załącznik do uchwały nr 1361/17 Zarządu Powiatu Opolskiego z dnia 6 lipca 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, ze zm.,
- 16) innych przepisów prawa, regulujących działalność jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz samorządowych jednostek budżetowych.

I.3. PCPR w Opolu w omawianym okresie realizowało zadania Powiatu Opolskiego z zakresu:

- 1) pieczy zastępczej,
- 2) pomocy społecznej,
- 3) rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 4) przeciwdziałania przemocy rodzinie,
- 5) wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na stałe w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 6) wsparcia kobiet w ciąży i rodzin,
- 7) świadczenia „Dobry start”.

I.4. Przy realizacji zadań, o których mowa w pkt 3, tut. jednostka współpracowała z organami i jednostkami administracji samorządowej, rządowej, państwowej i sądowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami.

I.5. Strukturę organizacyjną PCPR w Opolu w 2020 r. przedstawia następujący schemat:

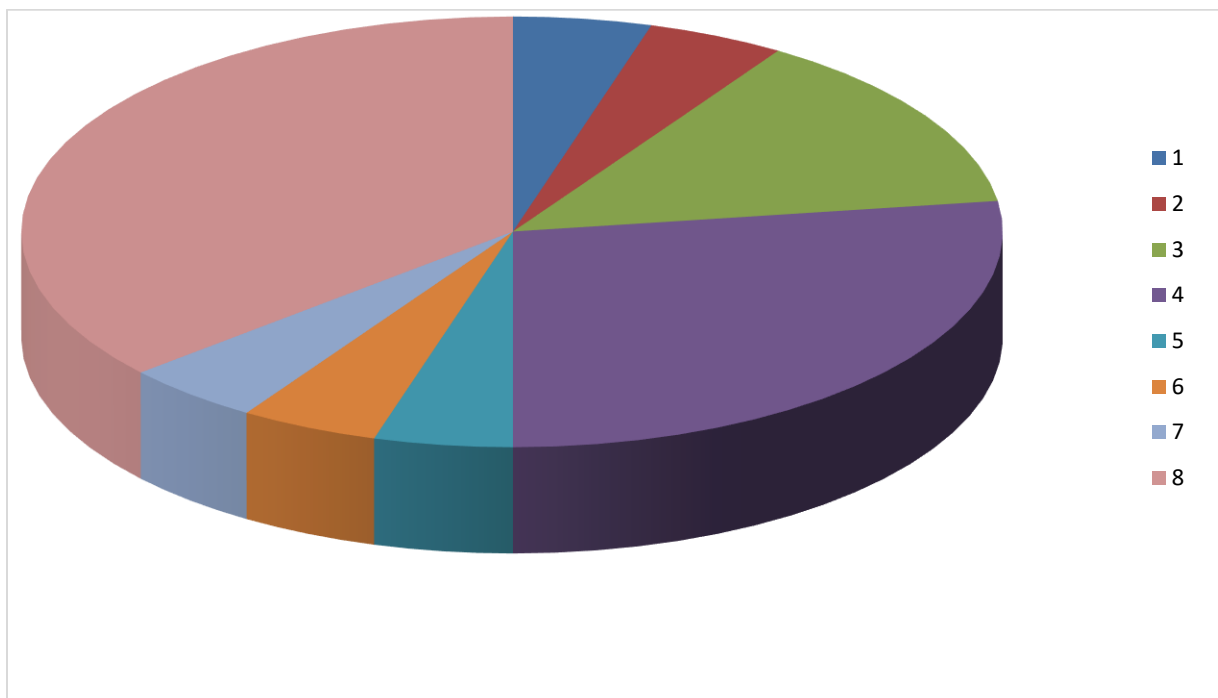
I.6. Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu

Wg stanu na dzień 31.12.2020 r. struktura zatrudnienia w PCPR w Opolu przedstawiała się następująco:

Stanowisko	Liczba zatrudnionych osób	Liczba etatów
Dyrektor	1	1
Główna księgową	1	1
Pracownik socjalny	1	1
Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	6	6,0
Psycholog	1	1,00
Pedagog	1	0,5

Pracownicy zatrudnieni na pozostałych stanowiskach	12	8,5
Razem:	23	19

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia w 2020 r. w tut. jednostce przedstawia wykres:

Lp.	Stanowisko	Liczba osób	Wskaźnik procentowy
1.	Dyrektor	1	4,35%
2.	Główna księgowa	1	4,35%
3.	Pracownik socjalny	1	4,35%
4.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	6	26,09%
5.	Psycholog	1	4,35%
6.	Pedagog	1	4,35%
7.	Informatyk	1	4,35%
8.	Pozostali urzędnicy	11	47,84
Razem		23	100%

II Piecza zastępcza

II. 1. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2020 r.

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR w Opolu realizowało zadania powiatu w zakresie:

- 1) wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji oraz
- 2) systemu pieczy zastępczej w ramach zespołu osób, instytucji i działań ukierunkowanych na zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 wyżej powołanej ustawy jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza sprawowana jest w formach:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Powiat Opolski wykonuje za pośrednictwem PCPR w Opolu, będącego jednocześnie organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz jednostek organizacyjnych Powiatu – placówek opiekuńczo – wychowawczych: Domu Dziecka w Turawie, Domu Dziecka im. Janusza Korczaka w Tarnowie Opolskim oraz „Domu Dziecka w Chmielowicach” w Opolu.

II.2. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny

- 1) Wspieranie rodziny, realizowane przez powiat jest prowadzone w formie:
  - a) poradnictwa rodzinnego;
  - b) terapii rodzinnej, rozumianej jako działania psychologiczne, pedagogiczne i socjalne, mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej zadań;
  - c) pracy socjalnej;
  - d) zapewnienie dziecku opieki i wychowania poza rodziną.
- 2) Rodzina otrzymuje pomoc w szczególności poprzez działania:
  - a) specjalistów, przygotowanych do pracy z rodziną;
  - b) placówek opiekuńczo – wychowawczych;
  - c) zawodowych rodzin zastępczych;

d) koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

3) Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- a) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- b) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- c) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- d) pomocy w integracji rodziny;
- e) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

II.3. Rodzinna piecza zastępcza

W 2020 r. na terenie Powiatu Opolskiego funkcjonowały 103 rodziny zastępcze, pod opieką których znajdowało się 142 dzieci, w tym:

- 1) 62 rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, które objęły opieką 86 dzieci,
- 2) 35 rodzin zastępczych niezawodowych, które objęły opieką 40 dzieci,
- 3) 6 rodzin zastępczych zawodowych, które objęły opieką łącznie 16 dzieci, z czego jedna rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego objęła opieką 3 dzieci oraz jedna rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna sprawująca opiekę nad 3 dziećmi.

W ciągu 2020 r. PCPR w Opolu prowadziło ścisłą współpracę z kuratorami sądowymi, wychowawcami i specjalistami placówek opiekuńczo – wychowawczych, pedagogami szkolnymi, środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami adopcyjnymi oraz innymi jednostkami pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Zaobserwowano, że 2020 r. problem dzieci, wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej narasta. W dalszym ciągu przeważa liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, która nie radzi sobie w wypełnianiu zadań opieki i wychowania, zbyt mała liczba niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych spowodowała konieczność kontynuowania kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego.

Pracownicy PCPR w Opolu współpracowali z rodzinami zastępczymi w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej, jak również życiowej, której nie były w stanie samodzielnie przezwyciężyć. Dzięki ich działaniom poprawie uległy relacje rodziców zastępczych z dziećmi przebywającymi w ich rodzinach.

W zakresie wspierania osób i rodzin zagrożonych zjawiskami patologii społecznej PCPR w Opolu w 2020 r. rozwijało system środowiskowej opieki nad dziećmi i młodzieżą w formie specjalistycznego poradnictwa (socjalne, pedagogiczne, psychologiczne).

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zapewniono wsparcie, polegające w szczególności na:

- 1) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 2) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- 3) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,

- 4) pomocy w integracji rodziny,
- 5) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Poniższa tabela przedstawia liczbę powstałych i rozwiązanych rodzin zastępczych w 2020 r.:

Lp.	Rodziny zastępcze	Rodziny zastępcze powstałe w okresie sprawozdawczym	Rodziny zastępcze rozwiązane w okresie sprawozdawczym
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	11	6
2.	Rodziny niezawodowe	8	6
3.	Rodziny zawodowe w tym:	1	0
4.	Rodzinny dom dziecka	0	0
5.	Ogółem	20	12

*Opracowanie - źródło własne PCPR w Opolu

Do najczęstszych przyczyn umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. należało:

- 1) uzależnienie od substancji psychoaktywnych;
- 2) bezradność i zaniedbywanie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) choroba psychiczna rodziców;
- 4) porzucenie przez rodzica biologicznego
- 5) odbywanie przez rodzica kary pozbawienia wolności.

Powodem rozwiązania rodzin zastępczych było:

- 1) powrót dzieci do rodziny naturalnej;
- 2) umieszczenie dzieci w innej rodzinie zastępczej;
- 3) umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) zmiana miejsca zamieszkania/usamodzielnienie się pełnoletniego wychowanka.

Poniższa tabela przedstawia liczebność dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, ze względu na liczbę dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej wg stanu na 31.12.2020 r.

Liczba dzieci	Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba Rodzin
86	Rodzina zastępcza spokrewniona	62
40	Rodzina zastępcza niezawodowa	35
16	Rodziny zawodowe (w tym specjalistyczne i pełniące funkcję pogotowia rodzinne)	6

*Opracowanie – źródło własne PCPR w Opolu

Z podanych danych wynika, że największą grupę stanowią rodziny zastępcze spokrewnione. Tendencja ta utrzymuje się od kilku lat.

W przypadku, gdy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie powiatu, z którego pochodzi, poszukuje się możliwych form zabezpieczenia na innych obszarach. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej po raz pierwszy, ponosi wydatki związane z jego opieką i wychowaniem. Koszty utrzymania dzieci pozostających w pieczy zastępczej ponoszone są na podstawie zwartych porozumień.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Opolskiego oraz liczbę dzieci z Powiatu Opolskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu.

Tabela nr 1 - Liczba dzieci z Powiatu Opolskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2020 r.

Lp.	Powiat	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzinny Dom Dziecka	Ogółem
1.	Brzeg	2	0	0	0	2
2.	Namysłów	0	1	0	0	1
3.	Bełchatów	0	6	0	0	6
4.	Kluczbork	0	1	0	0	1
5.	Katowice	1	0	0	0	1
6.	Lubliniec	0	1	0	0	1
7.	Krapkowice	0	2	0	0	2
8.	Kędzierzyn-Koźle	0	0	1	0	1

9.	Nowy Sącz	0	1	0	0	1
10.	Nysa	2	0	0	0	2
11.	Olesno	1	0	0	0	1
12.	Opole	7	4	1	0	12
13.	Prudnik	0	4	0	0	4
14.	Ostrzeszów	0	1	0		
15.	Ogółem	13	21	2	0	36
Wydatki związane z porozumieniami zawartymi z innym powiatami (rodziny zastępcze)			414.453,91 zł			

*Opracowanie – źródło własne PCPR w Opolu

Tabela nr 2 – Liczba dzieci z Powiatu Opolskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów w 2020 r.

Powiat	Liczba dzieci
Namysłów	3
Głubczyce	3
Ogółem:	6
Wydatki związane z porozumieniami zawartymi z innymi powiatami (placówki opiekuńczo – wychowawcze)	272.563,92 zł

*Opracowanie – źródło własne PCPR w Opolu

Tabela nr 3 – Liczba dzieci z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Opolskiego w 2020 r.

Lp.	Powiat	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Ogółem
1.	Brzeg	4	2	0	6
2.	Będzin	2	0	0	2
3.	Bytom	0	1	0	1
4.	Kluczbork	0	1	0	1

5.	Krapkowice	0	1	0	1
6.	Kędzierzyn - Koźle	0	0	3	3
7.	Kamienna Góra	0	1	0	1
8.	Kętrzyn	0	1	0	1
9.	Kłodzko	3	0	0	3
10.	Kamień Pomorski	0	0	1	1
11.	Łomża	0	1	0	1
12.	Mysłowice	1	0	0	1
13.	Namysłów	1	2	0	3
14.	Olesno	2	0	0	2
15.	Opole	11	3	1	14
16.	Nowa Sól	0	0	1	1
17.	Wałbrzych	1	0	0	1
18.	Wrocław	0	1	0	1
	Ogółem	25	13	5	43

*Opracowanie – źródło własne PCPR w Opolu

II.4. Działanie na rzecz tworzenia warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, w tym organizacja szkoleń oraz wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej i kandydatów do jej pełnienia

PCPR w Opolu, jak co roku również w 2020 r. prowadziło nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Zasady kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka ujęte są w procedurze kwalifikacji kandydatów. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zobowiązani są do:

- 1) dostarczenia wymaganych dokumentów;
- 2) uzyskania pozytywnej opinii o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 3) przyjęcia w miejscu swojego zamieszkania pracowników PCPR w Opolu;
- 4) uzyskania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

W 2020 r. złożono 10 wniosków o przeszkolenie do prowadzenia rodziny zastępczej niezawodowej, a 8 kandydatów oczekiwało na proces kwalifikacji i szkolenie. Natomiast 6 kandydatów zostało przeszkolonych i zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny

zastępczej niezawodowej. W 1 przypadku odmówiono kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej z uwagi na niespełnienie kryteriów, wynikających z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2020 r. rozwiązano 4 rodziny zastępcze niezawodowe z powodu:

- 1) usamodzielnienia się jednego wychowanka – w trzech przypadkach,
- 2) uzyskania negatywnej oceny pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej – w jednym przypadku,
- 3) powrotu dzieci do rodziny biologicznej – w dwóch przypadkach.

Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych w 2020 r. wynosił 7 i wskaźnik ten nie został osiągnięty. Natomiast w 2021 r. prognozuje się utworzenie 8 rodzin zastępczych zawodowych

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2020 r. PCPR w Opolu prowadziło rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rejestr danych o osobach pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

II.5. Efekty pracy koordynatorów pieczy zastępczej (wg stanu na dzień 31.12.2020 r.)

W wyniku pracy z rodzinami zastępczymi w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, osiągnięto następujące efekty:

- 1) wykonano pracę na rzecz 103 rodzin zastępczych oraz 141 ich wychowanków;
- 2) motywowano rodziny zastępcze do podjęcia współpracy ze specjalistami, tj. psychologiem, pedagogiem, terapeutą uzależnień, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, specjalistami z zakresu medycyny (psychiatra),
- 3) przeprowadzono 221 wizyt w domach rodzin zastępczych,
- 4) uczestniczono w 215 komisjach dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz sporządzono i przekazano 236 ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do wł. sądu rodzinnego;
- 5) sporządzono 219 planów pomocy dziecku ich ewaluacji lub modyfikacji;
- 6) uczestniczono w 58 komisjach dot. oceny funkcjonowania rodziny zastępczej;
- 7) sporządzono 37 ocen funkcjonowania rodziny zastępczej;
- 8) objęto 81 wychowanków procesem usamodzielnienia;
- 9) sporządzono 14 indywidualnych programów usamodzielnienia;
- 10) sporządzono 19 pozwów o alimenty na rzecz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 11) sporządzono 28 diagnoz psychofizycznych dzieci;
- 12) złożono do wł. sądu rodzinnego 4 wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci;

13) podniesiono kwalifikacje zawodowe, poprzez uczestnictwo m.in.:

- a) w szkoleniu pn. „Pomoc osobie w sytuacji kryzysu psychologicznego. Interwencja kryzysowa”,
- b) XVI Konferencji naukowej Fundacji „Mederi” – „Między dzieciństwem a dorosłością. Tożsamość, seksualność, samoocena, zagrożenie przemocą”,
- c) dwudniowym Forum rodzicielstwa zastępczego,
- d) III Starogardzkiej Konferencji „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”,
- e) szkoleniu „Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w Województwie Opolskim,
- f) szkoleniach: „Portret psychologiczny osoby doświadczającej przemocy”, „Praca z rodziną z problemem przemocy”, „Pomoc osobie w sytuacji kryzysu psychologicznego. Interwencja kryzysowa”, „Przemoc rówieśnicza w pieczy zastępczej”

14) współpracowano z organizacjami pozarządowymi (m.in. Fundacją „Bądź Dobroczyńcą”), Opolskim Centrum Demokracji Lokalnej, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu, ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami sądowymi, placówkami oświatowymi, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi.

II.6. Sprawozdania dziedzinowe z zakresu pieczy zastępczej

PCPR w Opolu, podobnie jak w latach ubiegłych, na bieżąco gromadziło i weryfikowało dane dotyczące rodzin zastępczych, usamodzielnianych wychowanków i udzielanych im świadczeń poprzez elektroniczny systemu „POMOST” (system teleinformatyczny wykorzystywany w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zawierający dane wczytywane do zbiorów centralnych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej). Prowadziło również sprawozdawczość statystyczną w zakresie pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie w programie CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).

II.7. Świadczenia finansowe na rzecz rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych

Każdej rodzinie zastępczej w związku z umieszczeniem w niej dziecka, przysługuje świadczenie na pokrycie części kosztów jego utrzymania, tj.:

- 1) rodzina zastępcza spokrewniona otrzymuje na każde dziecko miesięczne świadczenie pieniężne w wysokości 694zł;
- 2) rodzina zastępcza niezawodowa otrzymuje na każde dziecko miesięczne świadczenie pieniężne w wysokości 1052 zł;
- 3) na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, rodzina zastępcza otrzymuje dodatek w wysokości 211zł;
- 4) na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzina zastępcza otrzymuje dodatek na wyprawkę szkolną, w ramach rządowego programu „Dobry start” w wysokości 300 zł;

5) na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzina zastępcza otrzymuje miesięczny dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł.

Rodzina zastępcza może ubiegać się o:

- 1) dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka oraz
- 2) świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych kosztów przyjmowanego dziecka (jednorazowo) oraz kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń, mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Tabela nr 1 – Liczba decyzji o przyznaniu prawa beneficjentom pomocy do ww. świadczeń w 2020 r. kształtowała się następująco:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia	Liczba decyzji/rozstrzygnięć
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka	1) 694 zł miesięcznie – w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 2) 1052 zł miesięcznie – w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.	32
2.	Dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Nie niższy niż kwota 211 zł miesięcznie na pokrycie	5
3.	Dodatek wychowawczy, przyznany do świadczenia o którym mowa w pkt 1 lit. a, przysługuje na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia –	500 zł	144
4.	Dodatek w wysokości dodatku wychowawczego, o którym mowa w art. 113a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych	500 zł	64
5.	Świadczenie „dobry start” – rodziny zastępcze	300 zł	100
Świadczenia fakultatywne			
1.	Dofinansowanie	Do wysokości poniesionych	15

	do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	kosztów	
2.	Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	Do wysokości poniesionych kosztów	16
4.	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w wysokości odpowiadającej ponoszonym opłatom	Do wysokości poniesionych kosztów	65
5.	Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	Do wysokości poniesionych kosztów	3

* Źródło – opracowanie własne PCPR w Opolu

Tabela nr 2 - Świadczenia wypłacone dla beneficjentów rodzinnej pieczy zastępczej (Rozdział 85508)

Lp	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia (zł)	Liczba rodzin/dzieci objętych pomocą finansową
1.	Miesięczne świadczenie na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	1.554.873,74	139/186
3.	Świadczenia na pokrycie kosztów remontu lokalu mieszkalnego/domu jednorodzinnego	20.000,00	3
4.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego w domu jednorodzinnym	60.571,43	6
5.	Świadczenie pieniężne na dofinansowanie wypoczynku dzieci	7.173,00	15
6.	Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków, związanych z potrzebami dziecka przyjętego do rodziny zastępczej	20.350,00	17
7.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	114.933,82	26
8.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	48.576,00	9
9.	Pomoc pieniężna na zagospodarowanie	29.030,00	7
RAZEM:		1855.507,99	

* Źródło – opracowanie własne PCPR w Opolu

Tabela nr 3 – Świadczenia wypłacone wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej (Rozdział 85510)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia (zł)	Liczba wychowanków objętych pomocą finansową
1.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	37.047,93	9
2.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	33.045,00	6
3.	Pomoc pieniężna na zagospodarowanie	4.500,00	1
Razem:		74.592,93	16

Źródło: Opracowanie własne z PCPR w Opolu

Tabela nr 4 – Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych wraz z pochodnymi w 2020 r.

Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych wraz z pochodnymi w 2020 r.	
Wynagrodzenia wypłacone rodzinom zastępczym z terenu Powiatu Opolskiego	243.497,69 zł
Wynagrodzenia wypłacone na mocy porozumień	51.053,44 zł
Razem:	294.551,13 zł

Źródło: Opracowanie własne z PCPR w Opolu

Tabela nr 5 – Zestawienie wypłaty świadczeń ze środków pieniężnych, otrzymanych z budżetu państwa (dotacje)

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczeń (zł)	Liczba rodzin/wychowanków
Dodatek wychowawczy (500+) – rodziny zastępcze	721.338,99	101/152
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500+) – placówki opiekuńczo - wychowawcze	305.181,18	64
Świadczenie „Dobry start”	45.600,00	152
Świadczenie pieniężne na częściowe pokrycie	17.550,00	3

kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej dla posiadaczy Karty Polaka osiedlającym się na terytorium RP		
Ubezpieczenie zdrowotne wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych	29.406,60	527
Pomoc dla repatriantów	0,00	0
Razem:	1.119.076,17	

Zródło: Opracowanie własne z PCPR w Opolu

II.8. Świadczenia i wsparcie dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

W 2020 r. procesem usamodzielnienia objęto 87 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, którzy ukończyli 18 lat. Sporządzono łącznie 14 indywidualnych programów usamodzielnienia.

Usamodzielniani wychowankowie wzięli udział w projekcie „Blżej rodziny i dziecka wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej”, realizowanym przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Opolu, tj. w korzystając z usług aktywnej integracji, obejmującym doradztwo zawodowe.

W ramach procesu usamodzielnienia wychowankom pieczy zastępczej zaoferowano:

- 1) świadczenia pieniężne,
- 2) poradnictwa psychologiczne,
- 3) bezpłatną pomoc prawną,
- 4) udzielenie wsparcia w mieszkaniu chronionym,
- 5) możliwość ubiegania się o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów gminy,
- 6) możliwość uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego,
- 7) pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia,
- 8) pomoc w poszukiwaniu szkoły,

9) objęcie pracą socjalną.

Proces usamodzielnienia wychowanków w 2020 r. monitorowano poprzez:

- 1) ocenę sytuacji socjalno – bytowej wychowanka;
- 2) współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu;
- 3) współpracę z ośrodkami pomocy społecznej;
- 4) współpracę z urzędami miast i gmin.

Usamodzielniający się wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej korzystali ze wsparcia i pomocy pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Poniższe tabele przedstawiają zestawienie dotyczące pomocy pieniężnej przyznawanej dla osób usamodzielnianych w 2020 r.:

Tabela nr 1 - Świadczenia wypłacone usamodzielnianym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej (Rozdział 85510)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia (zł)	Liczba wychowanków objętych pomocą finansową
1.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	37.047,93	9
2.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	33.045,00	6
3.	Pomoc pieniężna na zagospodarowanie	4.500,00	1
RAZEM:		74.592,93	16

*Źródło: Opracowanie własne PCPR w Opolu

Tabela nr 2 – Świadczenia wypłacane wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej (Rozdział 85508)

Lp.	Rodzaj pomocy	Wysokość świadczenia (zł)	Liczba wychowanków objętych pomocą finansową
1.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	114.933,82	26
2.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	48.576,00	9
3.	Pomoc pieniężna na zagospodarowanie	29.030,00	7
RAZEM:		192.539,82	42

Źródło: Opracowanie własne z PCPR w Opolu

II.9. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2020 r. instytucjonalną pieczę zastępczą sprawowano w formie placówek opiekuńczo – wychowawczych, których to prowadzenie należy do właściwości powiatu.

Do zadań placówek opiekuńczo – wychowawczych w okresie sprawozdawczym należało w szczególności:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- 2) realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) umożliwianie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnianie dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnienie przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze współpracują w zakresie wykonywanych zadań z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz innymi osobami i instytucjami, które podejmują się pracy na rzecz rodziny i dziecka.

Powiat Opolski wg stanu na dzień 01.01.2020 r. prowadził 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- 1) Dom Dziecka im. Janusza Korczaka w Tarnowie Opolskim – z 26 miejscami socjalizacyjnymi oraz 4 miejscami interwencyjnymi;
- 2) Dom Dziecka w Turawie – z 20 miejscami socjalizacyjnymi;
- 3) „Dom Dziecka w Chmielowicach” w Opolu – z 18 miejscami socjalizacyjnymi.

Mając na uwadze zapisy art. 230 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowiące, że liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, po upływie okresu, o którym mowa w art. 229 ust. 8 tejże ustawy, nie dłużej jednak niż do dnia 1 stycznia 2021 r., nie może być wyższa niż 30, podjęto działania zmierzające do redukcji liczby miejsc w wyżej wskazanych placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W związku z pozytywnym wynikiem działań ukierunkowanych na standaryzację wyżej wskazanych placówek opiekuńczo-wychowawczych Wojewoda Opolski decyzją nr 1/9423.2.1/2020 z dnia 14 września 2020 r. zmieniającą decyzję nr 16/2010 z dnia 22 grudnia 2010 r. oraz nr 3/2017 z dnia 11 kwietnia 2017 r. zezwolił Staroście Opolskiemu na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej „Dom Dziecka w Chmielowicach” w Opolu, 14 miejscami socjalizacyjnymi.

Liczbę wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej wg stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Placówka opiekuńczo – wychowawcza	Statutowa liczba miejsc	Liczba wychowanków na dzień 31.12.2020 r.	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej w 2020 r.
1.	„Dom Dziecka w Chmielowicach” w Opolu	14	15	5.794,00 zł
2.	„Dom Dziecka im. Janusza Korczaka” w Tarnowie Opolskim	26 miejsc socjalizacyjnych 4 miejsca interwencyjne	17	5.861,49 zł
3.	„Dom Dziecka” w Turawie	20	14	7.121,16 zł

*Źródło – opracowanie własne PCPR w Opolu

Wychowankowie zostali umieszczeni w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na podstawie postanowienia sądu. W 2020 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych zostało umieszczonych 10 dzieci, natomiast odeszło 17 dzieci.

Najczęściej występującymi przyczynami umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Opolskiego w 2020 r. były:

- 1) uzależnienie od alkoholu;
- 2) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) przemoc w rodzinie
- 4) długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców.

Powodem opuszczenia placówek opiekuńczo – wychowawczych dzieci do lat 18 było:

- 1) powrót do rodziny naturalnej (3 dzieci),
- 2) przysposobienie (2 dzieci).

Powodem opuszczenia placówek opiekuńczo – wychowawczych przez pełnoletnich wychowanków było:

- 1) powrót do rodziny naturalnej (6 wychowanków),
- 2) założyły własne gospodarstwo domowe (6 wychowanków)

Liczba dzieci z Powiatu Opolskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Powiat	Liczba dzieci
1.	Namysłów	3
2.	Głubczyce	3
Ogółem:		6

* Źródło – opracowanie własne PCPR w Opolu

Liczbę dzieci z innych powiatów umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Opolskiego w 2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Powiat	Liczba dzieci
1.	Opole	4
2.	Namysłów	1
Ogółem:		5

* Źródło – opracowanie własne PCPR w Opolu

II.10. Sprawozdania dziedzinowe z zakresu pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu podobnie jak w latach ubiegłych na bieżąco gromadziło i weryfikowało dane dotyczące rodzin zastępczych, usamodzielnianych wychowanków i udzielanych im świadczeń poprzez elektroniczny systemu „POMOST” (system teleinformatyczny wykorzystywany w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zawierający dane wczytywane do zbiorów centralnych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej). Prowadziło również sprawozdawczość statystyczną w zakresie pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie w programie CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).

II.11. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

Analiza systemu pieczy zastępczej w Powiecie Opolskim, pozwala na określenie następujących potrzeb dla prawidłowej realizacji jej celów i zadań:

- 1) zapewnienie lokalu/budynku mieszkalnego na potrzeby utworzenia i prowadzenia nowej placówki opiekuńczo – wychowawczej i/lub rodzinnego domu dziecka,
- 2) zabezpieczenie środków na świadczenia fakultatywne dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka, w szczególności na pokrycie kosztów leczenia i rehabilitacji dzieci;
- 3) organizowanie różnych form wsparcia dla osób pełniących funkcje rodzin zastępczych;
- 4) tworzenie odpowiednich warunków lokalowych dla osób przygotowanych do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 5) zapewnienie środków na organizowanie wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez powoływanie rodzin pomocowych;
- 6) zabezpieczenie środków na zawarcie umów z rodzinami pomocowymi;

- 7) realizacja programów, których celem będzie organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z pieczy zastępczej,
- 8) dalszy rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej, w tym podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i umiejętności pracowników, realizujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 9) podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób pełniących funkcje rodzin zastępczych;
- 10) zapewnienie środków umożliwiających prowadzenie szeroko rozumianego wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze poprzez zapewnienie tym rodzinom i dzieciom z tych rodzin dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- 11) zabezpieczenie środków na tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, w tym na zawarcie z kandydatami na rodziny wspierające umów na realizację zadania;
- 12) zabezpieczenie środków na realizację programów, których celem będzie wyrównywanie szans młodego pokolenia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- 13) zapewnienie środków pozwalających przyznawać wyższe kwoty świadczeń dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej – pomoc na usamodzielnienie i zagospodarowanie;
- 14) podnoszenie jakości usług świadczonych przez rodziny zastępcze, w tym organizowanie warsztatów, szkoleń, poszerzanie oferty i dostępności do usług specjalistycznych, dostępu do informacji, poradnictwa.

III Zadania z zakresu pomocy społecznej

III.1. Zadania z zakresu pomocy społecznej wykonywane przez PCPR w Opolu 2020 r.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej. Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 5) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- 6) wsparciu osób i rodzin w przewyższaniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzeniu – w miarę możliwości do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 7) zapewnieniu dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym;
- 8) zapewnieniu dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- 9) zapewnieniu profesjonalnej pomocy rodzinom, dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- 10) integracji ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- 11) stworzeniu sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Zgodnie z art. 19 ustawy o pomocy społecznej PCPR w Opolu w 2020 realizowało zdania z zakresu pomocy społecznej, tj.:

- 1) opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) specjalistyczne poradnictwo;
- 3) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii

- zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 4) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
  - 5) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy;
  - 6) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
  - 7) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
  - 8) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb;
  - 9) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
  - 10) sporządzanie, zgodnie z art. 16a ww. ustawy oceny zasobów pomocy społecznej;
  - 11) utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

III.2. Powiatowa Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027, zwana dalej „Strategią”, została opracowana w 2017 r. przez powołany Zespół ds. opracowania Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027.

Wyżej wskazane opracowanie wyznacza cele strategiczne, które z jednej strony umożliwią władzom Powiatu Opolskiego ograniczenie głównych problemów, jak i zagrożeń społecznych, a z drugiej pozwolą na skuteczną realizację zaplanowanych działań, będących odpowiedzią na wzrastające potrzeby osób i rodzin wskazując jednocześnie tendencje demograficzne i społeczne w powiecie.

PCPR w Opolu w 2020 r. na bieżąco prowadziło obserwację realizacji założeń dokumentu, w oparciu o przyjęte wskaźniki realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przy pomocy narzędzi sprawozdawczych, m.in.: Oceny zasobów pomocy społecznej za dany rok, cyklicznych sprawozdań dziedzinowych z zakresu: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem monitoringu było adekwatne odpowiadanie na potrzeby mieszkańców powiatu oraz aktualizacja wskazanych w Strategii celów i działań, przekładających się na wzmocnienie i rozwój zasobów społecznych w powiecie (w tym infrastrukturalnych i kadrowych) oraz prowadzących do ograniczenia występujących problemów, jak i deficytów społecznych. W dalszej części sprawozdania przedstawiono szczegółowy przebieg realizacji zadań wynikających z niniejszego dokumentu.

III.3. Infrastruktura domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej

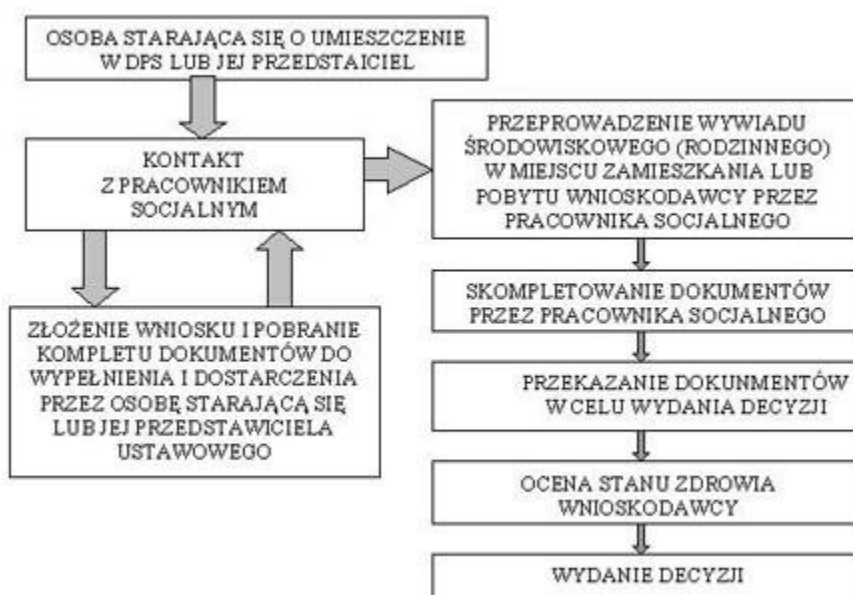
Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających

Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.

W 2020 r. PCPR w Opolu realizowało zadania własne powiatu o charakterze obowiązkowym, polegające na prowadzeniu i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczaniu w nich skierowanych osób

W ramach ww. zadań dokonywano analizy wniosków oraz przygotowywanie dokumentacji, niezbędnej do wydania decyzji w sprawie umieszczenia i ustalenia odpłatności w domach pomocy społecznej o odpowiednich profilach, zgodnie z właściwością, a także współpraca z podmiotami prowadzącymi domy pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

Tryb kierowania osób do domu pomocy społecznej:

Zgodnie z powyższym Dyrektor PCPR Opolu w 2020 r., działając z upoważnienia Starosty Opolskiego wydał :

- 1) 31 decyzji orzekających o umieszczeniu w domu pomocy społecznej;
- 2) 1 decyzję orzekającą o wygaśnięciu prawa do umieszczenia w domu pomocy społecznej;
- 3) 184 decyzji zmieniających odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej;
- 4) 39 decyzji orzekających o umorzeniu postępowania w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

W 2020 r. na terenie Powiatu Opolskiego funkcjonowały dwa domy pomocy społecznej:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych z przeznaczeniem: dla 278 osób ogółem, w tym dla 59 osób przewlekle somatycznie chorych i 164 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, prowadzony przez Powiat Opolski;

- 2) Dom Pomocy Społecznej w Dobrzeniu Wielkim dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, prowadzony przez Prowincję Polską Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego zakonu Regularnego św. Franciszka z przeznaczeniem dla 55 osób ogółem, realizujący zadanie publiczne z zakresu pomocy społecznej powierzone przez Powiat Opolski.

W celu zapewnienia opieki stacjonarnej dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku w 2019 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na powierzenie organizacjom pozarządowym oraz innym uprawnionym podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2- 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zadania z zakresu pomocy społecznej pn. „Zapewnienie w latach 2020 – 2021 opieki stacjonarnej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych skierowanym do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 roku”. Podobnie jak w latach ubiegłych realizatorem zadania została Prowincja Polska Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zgromadzenia Zakonu Regularnego św. Franciszka z siedzibą w Ołdrzychowicach Kłodzkich, ul. Kłodzka 25, 57-360 Ołdrzychowice Kłodzkie, prowadząca dom pomocy społecznej pn. „Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Siostry Franciszkanek” w Dobrzeniu Wielkim, ul. Kościelna 11, dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.

W ramach zawartej umowy podmiot uprawniony zapewniał całodobową opiekę stacjonarną 2 osobom, przyjętym na tzw. „starych zasadach”, tj. skierowanym lub przyjętym do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. Celem zadania publicznego było zapewnienie całodobowej opieki osobom jej wymagającym, ze względu na przewlekłą somatyczną chorobę, niepełnosprawność oraz trudną sytuację rodzinną.

Zgodnie z art. 60 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku. W 2020 r. w Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie obowiązywał średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca: w wysokości: 3.900,00 zł,

Domy pomocy społecznej w Powiecie Opolskim realizują usługi bytowe, wspierające i opiekuńcze dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Wg stanu na dzień 31.12.2020 r.:

- 1) w Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie było 44 mieszkańców przewlekle somatycznie chorych/59 miejsc i 155 dorosłych mieszkańców niepełnosprawnych intelektualnie/164 miejsca;
- 2) w Domu Pomocy Społecznej w Dobrzeniu Wielkim zamieszkiwało 55 osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.

Szczegółowe dane dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej w Powiecie Opolskim przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 1 – Mieszkańcy domów pomocy społecznej w Powiecie Opolskim ogółem wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		OGÓŁEM LICZBA MIESZKAŃCÓ W (2+3)	z tego w domach:	
			SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH	PODMIOTÓW NIEPUBLICZNYCH
0		1	2	3
Stan na dzień 1 stycznia roku sprawozdawczego	1	251	196	55
Przyjętych w ciągu roku sprawozdawczego	2	45	31	14
z tego:	3	2	2	0
wg starych przepisów				
wg nowych przepisów	4	43	29	14
Odeszło w ciągu roku sprawozdawczego (w.06 do w.09)	5	42	28	14
z tego:	6	2	1	1
do innych placówek				
do rodziny	7	6	5	1
usamodzielnionych	8	0	0	0
zmarło	9	34	22	12
Wg stanu na dzień 31 XII roku sprawozdawczego (w.01+w.02-w.05)	10	254	199	55
w tym:	11	30	19	11
nie opuszczających łóżek				
Z wiersza 10 przebywających na podstawie decyzji wydanej przed 1 stycznia 2004 r. (w.13+w.18)	12	95	93	2
z tego:	13	95	93	2
Opłacających pobyt				
z tego głównie z:	14	92	90	2
emerytury, renty, renty socjalnej				

WYSZCZEGÓLNIENIE		OGÓLEM LICZBA MIESZKAŃCÓ W (2+3)	z tego w domach:	
			SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH	PODMIOTÓW NIEPUBLICZNYCH
0		1	2	3
zasilku stałego	15	3	3	0
przez członków rodziny	16	0	0	0
innych źródeł	17	0	0	0
Zwolnieni z odpłatności	18	0	0	0
Oplacających pobyt w pełnej odpłatności	19	0	0	0
Nie posiadających żadnych własnych dochodów, otrzymujących wsparcie finansowe z pomocy społecznej	20	0	0	0
Z wiersza 10 przebywających na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 r.	21	159	106	53
w tym:				
Wnoszący opłatę za pobyt bez dopłaty gminy	22	95	42	53
w tym opłata wnoszona przez:				
mieszkańca	23	22	22	0
członków rodziny	24	0	0	0
mieszkańca i członków rodziny	25	20	20	0
Wnoszący opłatę za pobyt z dopłatą gminy	26	64	64	0
w tym opłata wnoszona przez:				
mieszkańca	27	43	43	0
członków rodziny	28	0	0	0
mieszkańca i członków rodziny	29	21	21	0
pełna odpłatność gminy	30	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM LICZBA MIESZKAŃCÓ W (2+3)	z tego w domach:	
		SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH	PODMIOTÓW NIEPUBLICZNYCH
0	1	2	3
Z wiersza 21 opłacających pobyt (w.23+w.25+w.27+w.29)	31	106	0
z tego głównie z: emerytury, renty, renty socjalnej	32	100	0
zasiłku stałego	33	1	0
innych źródeł	34	5	0

* Źródło: opracowanie DPS w Prószkowie oraz DPS w Dobrzenu Wielkim

2. Tabela nr 2 – struktura mieszkańców domów pomocy społecznej ze względu na przyczynę umieszczenia

OSOBY	LICZBA OSÓB UMIESZCZONYCH W DPS-ach w roku sprawozdawczym	LICZBA OSÓB OCZEKUJĄCYCH NA UMIESZCZENIE WG STANU NA DZIEŃ 31 XII w roku sprawozdawczym
0	1	2
OGÓŁEM (1+2+3+4+5+6+7) z tego dla:	45	78
1) osoby w podeszłym wieku	4	14
2) osoby przewlekle somatycznie chore	25	61
3) osoby przewlekle psychicznie chore	0	0
4) osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie	16	3
5) dzieci i młodzież niepełnosprawni intelektualnie	0	0
6) osoby niepełnosprawne fizycznie	0	0
7) osoby uzależnione od alkoholu	0	0

* Źródło: opracowanie DPS w Prószkowie oraz DPS w Dobrzenu Wielkim

III.4. Dzienny Dom Pomocy przy Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie

Zgodnie z art. 51 ust. 1 – 4 ustawy o pomocy społecznej osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. W ośrodku wsparcia mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia, o którym mowa powyżej jest m.in. dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Dzienny Dom Pomocy przy Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie został utworzony 3 stycznia 2018 r. Został usytuowany w skrzydle „C” budynku przy ul. Zamkowej 2. Jego usługi zostały zadedykowane osobom nieaktywnym zawodowo w wieku poprodukcyjnym, powyżej 60 lat, które ze względu na wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność ruchową, sytuację życiową, warunki rodzinne, materialne oraz bezradność w sprawach prowadzenia własnego gospodarstwa domowego wymagają pomocy i wsparcia osób trzecich.

Wyżej powołany ośrodek wsparcia dysponuje 20 miejscami dla uczestników zajęć oraz 4 miejscami całodobowego, okresowego pobytu. Na jego ofertę skierowaną dla seniorów w 2020 r. składała się aktywizacja poprzez udział w szeregu atrakcyjnych zajęć terapeutycznych oraz zajęć rehabilitacyjnych, podtrzymujących sprawność ruchową, a także porady i wsparcie psychologiczne.

Dzienny Dom Pomocy przy Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie zapewniał pomoc w podstawowych czynnościach związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w życiu codziennym, a także w załatwianiu spraw osobistych, zdrowotnych i urzędowych. Ponadto placówka zaspakajała potrzeby kulturalno – oświatowe, sportowo – rekreacyjne oraz towarzyskie świadczeniobiorcom.

Pobyt w wyżej powołanym ośrodku wsparcia był odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu ustalonego na 2020 r. Rzeczywista wysokość odpłatności osoby zainteresowanej została uzależniona od jej sytuacji finansowej.

Podstawę przyjęcia do ww. dziennego domu pomocy stanowi decyzja o skierowaniu i ustaleniu wysokości odpłatności wydana przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, działającego z upoważnienia Starosty Opolskiego, po uprzednim rozpatrzeniu wniosku o przyjęcie, złożonego przez osobę ubiegającą się za pośrednictwem właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej.

W 2020 r. z usług Dziennego Domu Pomocy przy Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie skorzystało łącznie 9 osób. W ramach postępowania administracyjnego w sprawach skierowania i ustalenia odpłatności za pobyt w ww. ośrodku wsparcia, Dyrektor PCPR w Opolu, działając z upoważnienia Starosty Opolskiego, wydał:

- 1) 9 decyzji kierujących do dziennego domu pomocy;
- 2) 1 decyzję zmieniającą odpłatność za pobyt w dziennym domu pomocy społecznej,
- 3) 8 decyzji umarzających postępowanie administracyjne.

Średni miesięczny koszt pobytu w Dziennym Domu Pomocy przy Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie wyniósł w 2020 r. 1.190 zł.

III.5. Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Na podstawie art. 19 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W świetle art. 47 ust. 7 ww. ustawy matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży, dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tychże domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Uznając konieczność zabezpieczenia miejsc całodobowego, okresowego pobytu matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, będącym w sytuacji kryzysowej, Zarząd Powiatu Opolskiego ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie w roku 2020 realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, pn. Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży organizacjom pozarządowym innym uprawnionym podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 – 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W jego wyniku, Zarząd Powiatu Opolskiego zawarł umowę o powierzenie realizacji wyżej powołanego zadania w 2020 r. z podmiotem uprawnionym, a w ślad za nią stosowne porozumienia z gminami, regulujące kwestię ponoszenia odpłatności za mieszkańców Powiatu Opolskiego.

Na ww. przedsięwzięcie zaplanowano środki finansowe w wysokości 29.440,00 zł, natomiast w związku z brakiem zapotrzebowania, nie zostały one wydatkowane.

III.6. Mieszkania chronione

Zgodnie z art. 51 ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane.

Zgodnie natomiast z art. 51 ust. 4 ww. ustawy w mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Wsparcie udzielane w mieszkaniu chronionym w świetle art. 53 ust.1 tejże ustawy dedykowane jest osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu,

ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

W 2020 r. Powiat Opolski prowadził 2 mieszkania chronione udzielające wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej:

1) mieszkanie chronione utworzone w 2017 r. przy placówce opiekuńczo – wychowawczej Domu Dziecka w Turawie przy ul. Opolskiej 56, z przeznaczeniem dla 5 osób;

2) mieszkanie chronione utworzone w 2019 r. prowadzone na terenie Miasta Opolu przy ul. Przylesie 8/6 – z przeznaczeniem dla 3 osób.

W roku sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało łącznie 5 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, z czego 2 osoby w mieszkaniu chronionym w Turawie oraz 3 osoby w mieszkaniu chronionym w Opolu.

Decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje Dyrektor PCPR w Opolu, działający z upoważnienia Starosty Opolskiego, na czas określony. Ww. decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po uprzednim dokonaniu uzgodnień pracownikiem socjalnym PCPR w Opolu a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym.

W 2020 r. udzielenie wsparcia w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Powiat Opolski był odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu jego utrzymania w przeliczeniu na 1 mieszkańca i wynosił:

- 1) w mieszkaniu chronionym przy ul. Opolskiej 56 w Turawie – 334,44 zł,
- 2) w mieszkaniu chronionym przy ul. Przylesie 8/16 w Opolu – 189,30 zł.

III.7. Poradnictwo specjalistyczne oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

Pracownicy PCPR w Opolu na bieżąco w ramach swoich kompetencji udzielali informacji w zakresie działalności jednostki, w tym w sprawach pomocy społecznej, wsparcia osób niepełnosprawnych, rozwiązywania problemów socjalnych, rodzinnych i opiekuńczo – wychowawczych. Informacje zostały opublikowane oraz podlegały aktualizacji na stronie internetowej BIP PCPR w Opolu stronie podmiotowej tut. jednostki oraz mediach społecznościowych.

Klienci pomocy społecznej oraz przedstawiciele instytucji funkcjonujących w środowisku lokalnym mogą uzyskać informacje o prawach i uprawnieniach wynikających z systemu pomocy społecznej, możliwości uzyskania pomocy oraz możliwościach współpracy instytucji w zakresie wsparcia osób i rodzin.

III.8. Szkolenie i doskonalenie zawodowe, w tym doradztwo metodyczne kadry pomocy społecznej z terenu Powiatu Opolskiego

Pracownicy PCPR w Opolu uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach, warsztatach i spotkaniach dziedzinowych, podnoszących ich umiejętności i kwalifikacje. Powyższe działania związane były z zadaniami realizowanymi przez PCPR w Opolu i zakresem obowiązków pracowników.

Szkolenie, doskonalenie i doradztwo metodyczne kadry kierowniczej i pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz domów pomocy społecznej z terenu Powiatu Opolskiego w 2020 r. opierało się przede wszystkim na zasadzie wzajemnej wymiany doświadczeń oraz bezpośrednich zawodowych konsultacji podczas cyklicznie odbywających się spotkań.

III.9. Sprawozdania dziedzinowe z zakresu pomocy społecznej

PCPR w Opolu prowadziło sprawozdawczość statystyczną w programie CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna), KDR (Karta Dużej Rodziny), RJPS (Rejestr Jednostek Pomocy Społecznej) oraz za pośrednictwem systemu dziedzinowego „POMOST”. Wszystkie sprawozdania z zakresu działania tuż. Jednostki zostały przekazane terminowo jednostce nadrzędnej.

III.10. Zestawienie potrzeb z zakresu pomocy społecznej

Dokonując analizy zasobów pomocy społecznej Powiatu Opolskiego pod kątem istniejących potrzeb, jak również problemów społecznych należy pamiętać, że na stopień ich rozwiązywania istotny wpływ mają zamierzenia i działania realizowane przez inne podmioty pomocy i polityki społecznej, usytuowane zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym. Sukces pomocy społecznej jest zatem w dużej mierze współzależny od wyników podejmowanych działań w innych obszarach polityki społecznej.

Oceniając stopień realizacji zadań pomocy społecznej należących do właściwości powiatu, biorąc pod uwagę ekonomię sił i środków, należy uznać, że pozostają one na poziomie gwarantującym zaspokojenie podstawowych, a więc najważniejszych potrzeb życiowych klienta.

Z analizy lokalnej sytuacji społeczno – demograficznej wynika, że istniejące zasoby pomocy społecznej w Powiecie Opolskim ograniczają – w wielu aspektach realizację obligatoryjnych zadań z zakresu pomocy społecznej, znajdujących się w kompetencjach powiatu. Przy planowaniu budżetu na zadania z zakresu pomocy społecznej na następny rok, należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- 1) prowadzenie ośrodka wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym zagrażającej życiu lub zdrowiu z miejscami całodobowego, okresowego pobytu;
- 2) prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej o zasięgu ponadgminnym wraz z miejscami całodobowego, okresowego pobytu oraz zabezpieczenie środków na jego funkcjonowanie;
- 3) zwiększenie nakładów finansowych na tworzenie i rozwój ośrodków wsparcia oraz mieszkania chronione obu typów;

- 4) rozwijanie specjalistycznego poradnictwa dla mieszkańców Powiatu Opolskiego, w tym jego promowanie na szczeblu gminnym, a także stworzenie warunków do dystrybuowania wsparcia specjalistycznego, w formie mobilnej i bezpośredniej;
- 5) zwiększenie możliwości podnoszenia kwalifikacji kadry pomocy społecznej, wspierania rodziny, w celu zwiększenia jej umiejętności wczesnego rozpoznawania sytuacji kryzysowych, możliwości wsparcia rodziny w prawidłowym wypełniania roli opiekuńczo – wychowawczej i rozwiązywania bieżących trudności;
- 6) zabezpieczenie środków finansowych na szkolenia oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 7) zabezpieczenie środków finansowych umożliwiających wdrożenie superwizji pracy kadry pomocy społecznej oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- 8) skutecznienie oraz zwiększenie środków finansowych z przeznaczeniem na realizację programów specjalistycznych, pomocowych i aktywizujących klientów pomocy społecznej;
- 9) wzmocnienie współdziałania z organizacjami pozarządowymi i rozwój sieci współpracy partnerskiej przy realizacji działań pomocowych;
- 10) rozwijanie programu wsparcia osób starszych, np. poprzez tworzenie ośrodków wsparcia dziennego oraz rozwijanie usług świadczonych na rzecz osób starszych w środowisku zamieszkania;
- 11) rozwijanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- 12) prowadzenie poradnictwa rodzinnego, w tym dla osób opiekujących się osobami wymagającymi całodobowej opieki, ze szczególnym uwzględnieniem opiekunów osób chorych na Alzheimera;
- 13) promowanie metod pracy socjalnej oraz upowszechnianie mało stosowanych metod pracy środowiskowej (organizowanie społeczności lokalnej, rozwój współdziałania partnerów społecznych);
- 14) rozwój instytucji ekonomii społecznej.

IV Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

IV.1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwanego dalej „PFRON” zostały określone w art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ww. zadania PCPR w Opolu wykonuje po uprzednim otrzymaniu środków finansowych z PFRON. Ww. środki zostały wydatkowane zgodnie z założeniami uchwały nr XIX/137/20 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 24 marca 2020 roku w sprawie określenia na 2020 rok zadań i środków przeznaczonych przez PFRON dla osób niepełnosprawnych Powiatu Opolskiego.

W ramach rehabilitacji społecznej realizowano zadania: dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych; dofinansowanie likwidacji barier: architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych, realizowanych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych; zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów; dofinansowanie tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej; dofinansowania działań z zakresu sportu, kultury, turystyki oraz rekreacji osób

niepełnosprawnych; dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika.

W ramach rehabilitacji zawodowej realizowano natomiast działania takie, jak: udzielanie osobom niepełnosprawnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej; zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.

Inne programy realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych: pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, „Program wyrównywania różnic między regionami III”, „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu - Moduł III”. Realizacja zadań przyczyniła się do polepszenia pozycji osób niepełnosprawnych na rynku pracy i ułatwienia ich funkcjonowania w środowisku społecznym.

IV.2. Powiatowy program na rzecz osób niepełnosprawnych

W 2020 r. Powiat Opolski podejmował przedsięwzięcia na rzecz osób niepełnosprawnych w oparciu o Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Opolskim na lata 2016 – 2020, przyjęty przez Radę Powiatu Opolskiego uchwałą nr XV/91/15 z dnia 17 grudnia 2015 r.

Wyżej wskazany dokument określa zadania w zakresie kreowania polityki społecznej wobec osób lub grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze względu na niepełnosprawność, wskazując działania konieczne do wykonania oraz opisuje podstawowe założenia organizacyjne i finansowe jego realizacji.

Cele i zadania do realizacji, zawarte w przedmiotowym programie opierają się na merytorycznych danych zgromadzonych przez PCPR w Opolu, diagnozie i charakterystyce środowiska osób niepełnosprawnych Powiatu Opolskiego. Celem programu jest zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z przysługujących im praw i obowiązków.

IV.3. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Opolskim

Zgodnie z zarządzeniem nr OR.120.2.2020 z dnia 7 stycznia 2020 r. Starosty Opolskiego powołano Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 – 2023, zwaną dalej „Radą”, w składzie 5 członków.

Rada jest organem opiniodawczo – doradczym. Do zakresu jej działania należy inspirowanie przedsięwzięć, zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu opolskiego, pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. W 2020 roku odbyło się 6 posiedzeń Rady w tym:

- 24 stycznia 2020 roku – w sprawie wyboru członków do Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych;

- 19 marca 2020 roku – w sprawie: wydania opinii o podziale środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na 2020 rok, zaopiniowania przyjętych zasad regulujących dofinansowanie ze środków PFRON na 2020 rok, wydania opinii w sprawie realizacji przez Powiat Opolski programu „Aktywny samorząd”,
- 11 września 2020 roku – dot. przedstawienia projektu uchwały Zarządu Powiatu Opolskiego w sprawie ogłoszenia konkursu na zadanie pn. „Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej dla 30 osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Opolskiego”; przedstawienie sprawozdania z realizacji nowo uruchomionego programu PFRON „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”,
- 5 października 2020 roku – dot. wydania opinii w sprawie zmian w podziale środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- 25 listopada 2020 roku – dot. wydania opinii w sprawie zmian w podziale środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- 7 grudnia 2020 roku – przedstawienie projektu uchwały realizacji ustawowych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2021 roku.

IV.4. Dofinansowanie ze środków PFRON zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

W 2020 r. ze środków PFRON, w ramach przyznanego algorytmu, wydano kwotę 1.301,822 zł dla 710 osób. Przyznane środki wykorzystano na zadania:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne;
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny;
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych;
- 5) dofinansowanie likwidacji barier technicznych;
- 6) dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się;
- 7) dofinansowanie działań z zakresu sportu, kultury rekreacji osób niepełnosprawnych;
- 8) dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego;
- 9) działanie warsztatu terapii zajęciowej, zwanego dalej „WTZ” w Siołkowicach Starych, prowadzonego przez Caritas Diecezji Opolskiej.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatkowanych środków PFRON na poszczególne działania w 2020 roku:

Zakres działań	Liczba osób	Kwota
dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	ogółem: 73	72 291 zł
	dorosłych: 36 +11 opiekunów	84 334 zł
	dzieci: 13 + 13 opiekunów	24 659 zł
	ogółem: 506	545 854 zł

dofinansowanie do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	dorośli: 440	445 009 zł
	dzieci: 66	100 845 zł
dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	ogółem: 7	18 700 zł
	dorośli: 6	11 700 zł
	dzieci: 1	7 000 zł
dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych	ogółem: 12	26 611 zł
	dorośli: 12	26 611 zł
dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się	ogółem: 7	5 786 zł
	dzieci i młodzież: 4	3 098 zł
	dorośli: 3	2 688 zł
dofinansowanie do likwidacji barier technicznych	ogółem: 3	9 600 zł
	dorośli: 3	9 600 zł
dofinansowanie do sportu, kultury rekreacji osób niepełnosprawnych	ogółem: 40	6 300 zł
	dorośli: 40	6 300 zł
	dzieci: 0	0,00 zł
dofinansowanie do usługi tłumacza języka migowego	dorośli: 2	1 800 zł
działanie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Siołkowicach Starych	30	683 200 zł ze środków PFRON 614 880 zł ze środków własnych Powiatu 68 320 zł
działanie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tarnowie Opolskim	30	7 600zł ze środków PFRON 0,00 zł ze środków własnych Powiatu 7 600 zł

IV.5. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny na bieżąco korzystały z poradnictwa, świadczonego przez pracowników PCPR w Opolu. Informacje udzielane mieszkańcom tut. powiatu dotyczyły w szczególności: uprawnień, przysługujących podczas ubiegania się o wsparcie w instytucjach pomocy społecznej i socjalnej, możliwości ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o dofinansowanie zakupu niezbędnych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego, zasad korzystania z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, procedur rozpatrywania wniosków o likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, możliwości ubiegania się o świadczenia, określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych czy ustawie o pomocy społecznej.

IV.6. Przeprowadzanie doraźnych kontroli u beneficjentów pomocy

W ramach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2020 roku pracownicy tut. jednostki dokonali kontroli 5 wnioskodawców w zakresie umów dofinansowania zawartych w ramach programu. Przedmiotem kontroli były zadania z obszaru A 1 – likwidacja bariery transportowej, B 1 – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, C1 – likwidacja barier w poruszaniu się. Kontrola nie wykazała uchybień, wszyscy beneficjenci posiadali zakupiony sprzęt zgodnie z przedmiotem umowy. W ramach ewaluacji programu opracowano i rozesłano ankiety ewaluacyjne dla Beneficjentów, którzy otrzymali dofinansowanie w 2019 roku.

W zakresie likwidacji barier architektonicznych przeprowadzono kontrole po zakończeniu prac związanych z likwidacją barier w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych. Kontrole potwierdziły zgodność zrealizowanego zadania z warunkami umowy. W zakresie dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego przeprowadzono kontrole, w szczególności zakupu łóżek rehabilitacyjnych. Kontrole potwierdziły zakup sprzętu zgodnie z umową.

W dniach 28 – 31 grudnia 2020 r. została przeprowadzona kontrola działalności WTZ w Starych Siołkowicach przez pracowników PCPR w Opolu, w oparciu o art. 10b ust. 6a wyżej powołanej ustawy. Kontrola działalności podlegało w szczególności: prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu; ważność posiadanych przez uczestników orzeczeń oraz zawartych w nich wskazań; prawidłowość prowadzonej dokumentacji; prawidłowość w zakresie zatrudniania i kwalifikacji kadry WTZ oraz prawidłowość wykorzystania środków PFRON oraz środków budżetu Powiatu Opolskiego. W wyniku kontroli pozytywnie z zaleceniami oceniono działalność warsztatu w zakresie realizacji działań, określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63 poz. 587 ze zm.).

IV.7. Sporządzanie sprawozdawczości z realizowanych zadań

Na potrzeby PFRON sporządzane były kwartalne sprawozdania z realizacji zadań w ramach udzielanych dofinansowań ze środków PFRON przekazanych algorytmem, jak również sprawozdania do Opolskiego Oddziału PFRON z pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, „Programu wyrównywania różnic między regionami III” oraz Programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Obejmowały one liczbę osób, którym udzielono wsparcia finansowego, jak też kwotę wypłaconych środków finansowych, ogólną liczbę złożonych wniosków oraz zawartych umów.

IV.8. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W 2020 r. PCPR w Opolu realizowało program „Aktywny Samorząd”, którego celem głównym było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji.

Program obejmował następujące obszary:

- 1) Moduł I dotyczył likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:
  - a) Obszar A1- pomoc w zakupie i montażu oprogramowania do posiadanego samochodu dla 1 osoba na kwotę 6.000 zł;
  - b) Obszar B1/B4 dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania dla 4 osób na kwotę 19384 zł;
  - c) Obszar C1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla 4 osób na kwotę 61500, zł;
  - d) Obszar C2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla 4 osób na kwotę 7780zł;
  - e) Obszar C3 – pomoc w zakupie protezy w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne dla 2 osób na kwotę 40000 zł,
  - f) Obszar C5 – pomoc w zakupie przystawki elektrycznej do wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla 2 osób na kwotę 12500, zł;
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym dla 8 osób na kwotę 33657 zł.

W ramach realizowanego programu ze wsparcia skorzystało łącznie 25 osób niepełnosprawnych na łączną wartość programu 180.821 zł.

IV.9. „Program wyrównywania różnic między regionami III”

W 2020 roku PCPR w Opolu realizował „Program wyrównywania różnic między regionami III”, finansowany ze środków PFRON, obejmujący następujące obszary:

- 1) Obszar A - zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych;
- 2) Obszar B - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;
- 3) Obszar C - tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych;
- 4) Obszar D - likwidacja barier transportowych;
- 5) Obszar E - dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach, dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
- 6) Obszar F - tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej;
- 7) Obszar G - skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Wysokość dofinansowania ze środków PFRON dla projektów z terenu Powiatu Opolskiego nie może przekraczać:

- do 30% kosztów jego realizacji w obszarze A,
- do 30% kosztów jego realizacji w obszarze B,
- do 45% kosztów jego realizacji w obszarze C,
- do 55% kosztów jego realizacji w obszarze D (w przypadku projektów dot. placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych),
- do 65% kosztów jego realizacji w obszarze D (w przypadku projektów dot. WTZ),
- do 15% kosztów jego realizacji w obszarze E,
- do 80% kosztów jego realizacji w obszarze F,
- do 25% kosztów jego realizacji w obszarze G.

W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w roku 2020 zostały zawarte dwie umowy. Pierwsza umowa realizowana jest przez Gminę Niemodlin (49 –100 Niemodlin, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37), która w ramach obszaru B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) wystąpiła z wnioskiem o budowę i montaż szybu windowego w Urzędzie Miejskim w Niemodlinie. Projekt jest w trakcie realizacji. Druga umowa natomiast to projekt własny, w którym Powiat Opolski wystąpił z wnioskiem na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie (46 – 060 Prószków, ul. Zamkowa 8) w ramach obszaru D (likwidacja barier transportowych). Wniosek dotyczył zakupu samochodu 9 osobowego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 74.753,25 zł, natomiast udział własny wyniósł 61.161,75 zł. Projekt został zakończony.

IV.10. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł III”

W 2020 roku w PCPR w Opolu realizowany był program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł III”, finansowany ze środków PFRON. Pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej, udzielana jest ze środków PFRON w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych. W ramach programu skorzystały z dofinansowania 62 osoby niepełnosprawne na kwotę 134.000 zł.

IV.11. Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tarnowie Opolskim

Dnia 23 listopada 2020 roku do PCPR w Opolu wpłynął wniosek Fundacji „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” z Opola o prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tarnowie Opolskim dla 30 osób niepełnosprawnych, zamieszkałych na terenie Powiatu Opolskiego.

Projekt obejmował środki PFRON wyłącznie na prowadzenie WTZ, natomiast koszty utworzenia placówki, tj. przystosowanie budynku oraz częściowe wyposażenie pokrył z własnego budżetu Powiat Opolski.

Złożony przez Fundację wniosek na realizację zadania był kompletny i nie budził zastrzeżeń. Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji z Porażeniem Mózgowym” w Opolu posiada niezbędne doświadczenie w zakresie planowanej działalności, zasoby rzeczowe oraz osobowe zapewniające profesjonalne wykonanie zadania.

Dnia 22 grudnia 2020 r. podpisana została umowa z ww. podmiotem na prowadzenie placówki. Ww. podmiot rozpoczął działalność rehabilitacyjną z dniem 28.12.2020 r. W nowo powstałym WTZ utworzono 6 pracowni: artystyczną (malarzką), artystyczną (rękodzieła), gospodarstwa domowego, ceramiczną, techniczno-ogrodniczą, informatyczno-zawodową.

IV.12. Potrzeby z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej

Do priorytetowych potrzeb z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych należą w szczególności:

- 1) likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych w obiektach użyteczności publicznej w szczególności: w placówkach edukacyjnych, w zakładach opieki zdrowotnej, placówkach pomocy społecznej;
- 2) dostosowanie mieszkań do indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych i technicznych);
- 3) umożliwienie osobom niepełnosprawnym zamieszkałym w szczególności w obszarach wiejskich, korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych oraz edukacyjnych poprzez usługi transportowe;
- 4) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji i poradnictwa poprzez: udostępnianie informacji na stronach PCPR w Opolu, dostępnych dla osób niepełnosprawnych, bieżące informowanie gmin i ośrodków pomocy społecznej o aktualnie realizowanych zadaniach i programach na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 5) dofinansowanie organizacji zajęć, konkursów, wycieczek, imprez sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, kulturalnych;
- 6) zwiększenie integracji osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, poprzez: organizację imprez integracyjnych, w szczególności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej; organizację spotkań konsultacyjno – informacyjnych.

V Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

V.1. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania własne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane przez powiat oraz zadania z zakresu administracji rządowej zlecone powiatowi określa art. 6 ust. 3 – 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2020 r. PCPR w Opolu w ramach wyżej powołanych zadań realizował założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, za pośrednictwem powołanego w 2018 r. Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe działania zostały uszczegółowione i wykonywane w ramach Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015 – 2020 oraz Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2015 – 2020, stanowiących odpowiednio załączniki nr 1 i nr 2 do uchwały nr XIII/77/15 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia programów: Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015 – 2020 oraz Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2015 – 2020.

W ramach monitoringu zjawiska przemocy na terenie Powiatu Opolskiego:

- 1) gromadzono informacje o liczbie wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” przez przedstawicieli instytucji o których mowa w art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzono telefoniczne lub bezpośrednie konsultacje merytoryczne z pracownikami ośrodków pomocy społecznej, w sprawie sposobu efektywnej realizacji działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, zgodnie z treścią obowiązujących aktów prawnych;
- 3) dokonywano analizy indywidualnej sytuacji rodzin zastępczych, w których zachodziło podejrzenie wystąpienia zachowań, noszących znamiona przemocy w rodzinie;
- 4) systematycznie uzupełniano i przekazywano sprawozdania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) prowadzono działania służące realizacji oddziaływań korekcyjno edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

V.2. Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy

W 2020 r. PCPR w Opolu realizował program korekcyjno – edukacyjny. Program korekcyjno-edukacyjny stanowił integralny element kompleksowych działań realizowanych w oparciu o Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy. Celem Programu była zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli zachowań agresywnych i konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Adresatami programu były osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, które otrzymały karę pozbawienia wolności z okresem zawieszenia na okres próby, osoby stosujące przemoc domową w trakcie trwania procedury Niebieskiej Karty, osoby kierowane przez instytucje i organizacje oraz wszystkie, które wyrażały wolę pracy nad swoimi emocjami i konstruktywnymi relacjami z ludźmi.

Do realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego w 2020 r. przystąpiło łącznie 10 osób.

Na realizację programu wydatkowano kwotę w wysokości 6.920,00 zł. Środki finansowe w całości pochodziły z dotacji budżetu państwa.

Ponadto, w ramach upowszechniania informacji oraz edukacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie rozdyskrebowano materiały informacyjne.

V.3. Zestawienie potrzeb z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) przeprowadzenie badania skuteczności programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 2) zorganizowanie i zabezpieczenie środków finansowych na wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia;
- 3) zabezpieczenie miejsc całonocnego okresowego pobytu dla ofiar przemocy;
- 4) opracowanie innowacyjnych programów, w tym osłonowych, z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zabezpieczenie środków na ich realizację;
- 5) nawiązanie efektywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI Karta Polaka

Na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy o Karcie Polaka osobom posiadającym Kartę Polaka i ubiegającym się o pobyt stały na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje świadczenie pieniężne przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w na okres do 9 miesięcy. Na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Wojewodę Opolskiego, PCPR w Opolu wypłacił świadczenia pieniężne dla osób posiadających Kartę Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej. Ww. pomoc otrzymały 3 osoby w łącznej wysokości 17.550,00 zł, sfinansowaną w całości ze środków rezerwy celowej budżetu państwa.

VII Pomoc dla repatriantów

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny może zostać przyznana jednorazowo, w drodze decyzji, pomoc ze środków budżetu państwa na:

- 1) pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości dwukrotności ceny biletu kolejowego drugiej klasy od najbliższej miejscy zamieszkania repatrianta za granicą stacji kolejowej do miejsca osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;
- 2) zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w kwartale poprzedzającym dzień przyznania pomocy, na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;

3) pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu w rozumieniu art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 i 1078), w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na każde dziecko.

Na podstawie art. 17 ust. 2 ww. ustawy starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta udziela repatriantowi, który poniósł koszty związane z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, w drodze decyzji, pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów, w wysokości do 6000 zł na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta, prowadzącego wspólnie z nim gospodarstwo domowe.

W 2020 r. na terenie Powiatu Opolskiego nie osiedlił się żaden repatriant, zatem środki finansowe na ww. cele nie zostały wydatkowane.

VIII Kontrole zewnętrzne

W 2020 r. na mocy Planu kontroli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych na 2020 r., przyjętego uchwałą nr 807/20 z dnia 10 lutego 2020 r., zmienioną uchwałą nr 1188/20 z dnia 8 października 2020 r. w oparciu o art. 38b ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dnia 30.12.2020 r. Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opolu przeprowadził kontrolę problemową 3 rodzin zastępczych spokrewnionych, sprawujących opiekę nad jednym dzieckiem.

Zakresem kontroli objęto analizę sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i prawnej dziecka w rodzinie zastępczej w szczególności:

- 1) dotychczasowy przebieg edukacji szkolnej, funkcjonowanie dziecka w szkole;
- 2) formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- 3) organizację życia domowego;
- 4) relacje społeczne;
- 5) kontakt dziecka z rodzicami zastępczymi;
- 6) samopoczucie dziecka w środowisku pieczy zastępczej.

W wyniku przedmiotowej kontroli sformułowano w Protokole kontroli problemowej łącznie 22 wnioski oraz 15 zaleceń łącznie. Wskazane w nim wytyczne są na bieżąco realizowane.

IX Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – „Bliżej rodziny i dziecka” – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu podpisało umowę partnerską z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu na rzecz realizacji Projektu „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo- wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Opolskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa VIII – Integracja Społeczna, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączna wartość dofinansowania projektu ze środków Unii Europejskiej wynosi 10.137.632,59 zł, wartość dofinansowania projektu ze środków Unii Europejskiej dla Partnera - Powiatu Opolskiego wynosi 385.139,81 zł. Projekt będzie realizowany przez Powiat Opolski do 31.03.2021 r. Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług świadczonych w województwie opolskim na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz pieczy zastępczej. W ramach przedmiotowego projektu realizowano w 2020 r. dwa zadania:

- 1) „Wsparcia rodzin biologicznych oraz zastępczych w powiecie opolskim ziemskim”;
- 2) „Indywidualne programy usamodzielnienia realizowane w mieszkaniu chronionym w powiecie opolskim ziemskim/ w mieście Opolu”.

IX.1. W ramach zadania pierwszego zostało utworzone, działające w strukturze organizacyjnej PCPR w Opolu Powiatowe Centrum Wsparcia Rodziny, dalej zwane „PCWR”. W ramach PCWR osoby potrzebujące szeroko rozumianej pomocy otrzymały nieodpłatnie wsparcie specjalistów z zakresu psychiatrii, psychologii i terapii uzależnień oraz pracy socjalnej. W zakresie jego działalności psycholog i terapeuta uzależnień przyjmowali klientów 4 godziny w miesiącu, psychiatra 2 godziny w miesiącu, natomiast pracownik socjalny 20 godzin tygodniowo.

Do dnia 31.12.2020 r. z usług specjalistów skorzystało łącznie 161 osób, z czego z poradnictwa psychologicznego skorzystało 61 osób, poradnictwa socjalnego 53 osoby, natomiast z usług lekarza psychiatry oraz terapeuty uzależnień skorzystało 47 osób. Warto podkreślić, że zdecydowana większość beneficjentów pozostaje pod ich stałą i regularną opieką.

IX.2. W ramach wyżej powołanego projektu zostało zakupione oraz zaadaptowane 3 – pokojowe mieszkanie na terenie Miasta Opola przy ul. Przylesie, na potrzeby utworzenia mieszkania chronionego.

Mieszkanie chronione zostało przeznaczone dla 3 osób usamodzielnianych, nieposiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, realizujących Indywidualne programy usamodzielniania. Mieszkanie zostało wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego (RTV, AGD) oraz inne akcesoria użytku domowego. Za funkcjonowanie oraz realizację jego celów odpowiedzialny jest opiekun mieszkania chronionego – pracownik socjalny. Pod jego opieką osoby usamodzielniające się przygotowują się do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną.

W 2020 r. w ww. lokalu zamieszkiwało 3 wychowanków, natomiast aktualnie prowadzone jest rozpoznanie wśród wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, zainteresowanych pobytem w mieszkaniu chronionym. PCPR w Opolu ponosiło miesięczne koszty funkcjonowania i eksploatacji mieszkania chronionego, wynagrodzenia oraz kosztów dojazdu pracownika socjalnego.

IX.3. Wydatki na realizację zadań ujętych w projekcie „Blżej Rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja wyniosły ogółem 107.247,44 zł, w tym:

- 1) środki budżetu Unii Europejskiej: 95.228.91 zł,
- 2) środki budżetu państwa: 8.664,96 zł,
- 3) środki własne Powiatu Opolskiego nieujęte w projekcie: 3.353,57 zł.

W celu realizacji zadań wynikających z założeń projektu:

- 1) zakupiono:
  - a) materiały informujące o zakresie wsparcia PCWR (ulotki, ogłoszenia prasowe),
  - b) wyposażenie stanowiska pracy pracownika socjalnego,
  - c) niezbędne wyposażenie mieszkania chronionego (krzesła, stół, meble balkonowe), artykuły AGD (lodówkę, zmywarkę) oraz inne akcesoria użytku domowego,
- 2) wypłacono wynagrodzenia:
  - a) z tytułu umowy zlecenia dla osób realizujących zadania w zakresie wsparcia rodziny w ramach poradnictwa specjalistycznego: psychologa, terapeuty oraz psychiatry,
  - b) osobowe pracowników wraz z pochodnymi od wynagrodzenia (ZUS, FP), w tym dla:
    - pracownika socjalnego (umowa o pracę 0,5 etatu),
    - opiekuna mieszkania chronionego – pracownika socjalnego (umowa o pracę 0,5 etatu),
    - personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie i monitorowanie projektu;
- 3) poniesiono wydatki związane z funkcjonowaniem mieszkania, tj. czynsz, energia, Internet, telewizja, ubezpieczenie mieszkania oraz inne opłaty.

X Realizacja założeń dokumentów o charakterze strategicznym

X.1. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej dla Powiatu Opolskiego na lata 2018 – 2020

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych

Zgodnie z powyższym, uchwałą nr XXXVI/263/18 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 1 lutego 2018 r. został przyjęty Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej dla Powiatu Opolskiego na lata 2018 – 2020, zwany dalej „Programem”.

Dokument został sporządzony na podstawie dotychczasowych doświadczeń, określając m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych oraz instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Program uwzględniając lokalne uwarunkowania, nakreśla kierunki działań w perspektywie 3 lat oraz źródła finansowania, konieczne do ich realizacji. Program kładzie nacisk na zadania określone przez ustawodawcę (tj. zapewnienia pieczy zastępczej oraz udzielania świadczeń) oraz działania fakultatywne. Do drugich z powyższych należą inicjatywy profilaktyczne oraz międzyinstytucjonalna współpraca, ukierunkowana na wyposażenie rodzin i wychowanków w kompetencje, umożliwiające im w przyszłości funkcjonowanie poza systemem pomocy.

W ramach Programu opracowano następujące cele operacyjne:

1. Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy na terenie Powiatu Opolskiego;
2. Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
4. Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej;
5. Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego.

PCPR w Opolu w ramach swojej działalności realizuje opracowane cele i założenia. Jednym z założeń ww. Programu było zwiększenie w 2020 r. limitu rodzin zastępczych zawodowych do 6 rodzin. Limit ten nie został osiągnięty. Powyższe wskazuje na konieczność intensyfikacji działań ukierunkowanych na promocję oraz dofinansowanie rodzicielstwa zastępczego.

Realizacja niniejszego Programu jest działaniem długookresowym, wymagającym zaangażowania i dużej odpowiedzialności ze strony wielu instytucji. Ponadto efektywność programu zależeć będzie od zaangażowania rodziny, której udzielana jest pomoc oraz od wydolności systemu pomocy społecznej.

Realizacja powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w 2020 r. – monitoring

ZAPEWNIENIE DZIECIOM TYMCZASOWEJ OPIEKI I WYCHOWANIA W PIECZY ZASTĘPCZEJ			
Cel operacyjny	Działania	Wskaźniki	Działania
Rozwój upowszechnianie rodzinnych form pieczy na terenie Powiatu Opolskiego	Prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej;	Liczba kampanii i działań promocyjnych w tym: liczba publikacji prasowych, radiowych, spotkań, akcji promocyjnych;	Dystrybucja i upowszechnienie materiałów promujących rodzicielstwo zastępcze Audycje radiowe
	Realizacja inicjatyw służących integracji rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej w tym Organizowanie m.in. Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;	Liczba inicjatyw służących integracji rodzinnej pieczy zastępczej; Liczba osób, która wzięła udział w zorganizowanym spotkaniu;	1) Podejmowanie inicjatyw służących integracji rodzinnej pieczy zastępczej; 2) podejmowanie inicjatyw zmierzających do organizacji grup wsparcia dla rodzin zastępczych.

	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze	Liczba osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodzinny zastępczej;	10 kandydatów złożyło wnioski o przeszkolenie do prowadzenia rodziny zastępczej niezawodowej, 8 kandydatów oczekiwało na proces kwalifikacji i szkolenie.
	Szkolenie na kandydatów na rodziny zastępcze;	Liczba osób zakwalifikowanych do szkolenia na rodziny zastępcze;	8 kandydatów oczekiwało na proces kwalifikacji i szkolenie. 6 kandydatów zostało przeszkolonych i zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. W 1 przypadku odmówiono kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, z uwagi na niespełnienie kryteriów, wynikających z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
	Zwiększenie liczby rodzin zastępczych;	Liczba utworzonych rodzin zastępczych;	W 2020 r.: 1) powstało 11 rodzin zastępczych spokrewnionych, a 6 rodzin zastępczych spokrewnionych zostało rozwiązanych; 2) powstało 8 rodzin zastępczych niezawodowych, a 6 rodzin zastępczych niezawodowych zostało rozwiązanych 3) powstała 1 rodzina zastępczych zawodowa i nie rozwiązano żadnej rodziny zastępczej zawodowej; 4) nie utworzono i nie rozwiązano żadnego rodzinnego domu dziecka.
	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego	Liczba prowadzonych spraw Współpraca z instytucjami	Sprawy prowadzone przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej: 1) zgłaszanie na mediacje; 2) organizacja wyjazdów dla rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy; 4) organizacja szkoleń dla rodzin zastępczych; 5) wizyty rodzin zastępczych u psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego

	Współpraca z sądem w zakresie rodzicielstwa zastępczego	Liczba pism do sądu dot. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, informacji dot. wskazania rodziny zastępczej, inf. o rodzinie zastępczej i kandydatach na rodzinę zastępczą;	Liczba pism dot. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej - 236 Liczba wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci – 4
	Utworzenie rodzinnego domu dziecka	Liczba dzieci objętych opieką; Liczba utworzonych rodzin; Zakres/rodzaj udzielanego wsparcia;	Na terenie Powiatu Opolskiego nie funkcjonuje rodzinny dom dziecka
	Udzielanie wsparcia specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego;	Liczba rodzin, które skorzystały z porady: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i innej;	61 osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego Pracę socjalną wykonano na rzecz 53 osób 47 osób skorzystało z pomocy lekarza psychiatry, terapeuty uzależnień oraz psychologa
	Wspieranie rodzin zastępczych w formie wolontariatu;	Liczba rodzin, która skorzystała z pomocy wolontariuszy;	W 2020 r. żadna z rodzin zastępczych nie korzystała z pomocy wolontariusza.
	Wspieranie rodzin zastępczych przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Rodzaje udzielonego wsparcia rodzinom zastępczym;	Rodzaje udzielanego wsparcia: 1) organizowanie i nadzorowanie spotkań dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z ich rodzinami biologicznymi; 2) monitorowanie sytuacji rodziny naturalnej dziecka dla potrzeb określenia możliwości powrotu dziecka do domu rodzinnego; 3) zapewniano także rodzinom dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci -pomoc w ustaleniu terminów wizyt u specjalistów (psycholog, lekarz, pedagog, prawnik) 4) towarzyszenie rodzinie podczas wizyt u specjalistów, 5) monitorowanie sytuacji szkolonej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; 6) wizyty w domach rodziny zastępczej- 221 wizyt.

	<p>Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu koordynatorów oraz pracowników rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczych;</p>	<p>Ilość zorganizowanych szkoleń dla koordynatorów;</p> <p>Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach;</p> <p>Rodzaje podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;</p>	<p>1) szkolenie pn. „Pomoc osobie w sytuacji kryzysu psychologicznego. Interwencja kryzysowa”,</p> <p>2) udział XVI Konferencji naukowej Fundacji „Mederi” – „Między dzieciństwem a dorosłością. Tożsamość, seksualność, samoocena, zagrożenie przemocą”,</p> <p>3) udział w dwudniowym Forum rodzicielstwa zastępczego,</p> <p>4) III Starogardzkiej Konferencji „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”,</p> <p>5) szkolenie pn. „Partnerstwo na rzecz rodzicielstwa zastępczego w Województwie Opolskim,</p> <p>6) szkolenia pn.: „Portret psychologiczny osoby doświadczającej przemocy”, „Praca z rodziną z problemem przemocy”, „Pomoc osobie w sytuacji kryzysu psychologicznego. Interwencja kryzysowa”, „Przemoc rówieśnicza w pieczy zastępczej”.</p>
	<p>Zapewnienie świadczeń wynikających z przepisów prawa rodzinom pełniącym funkcję rodziny zastępczej</p>	<p>Formy udzielonych świadczeń;</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na pomoc usamodzielnianych w latach 2018-2020;</p>	<p>W 2020 r. na pomoc pieniężną dla rodzin zastępczych wydano 1.885.507,99 zł– świadczenia pieniężne;</p> <p>243.497,69 zł – wynagrodzenia;</p>
	<p>Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych</p>	<p>Określenie limitu rodzin zastępczych na podstawie analizy potrzeb oraz dotychczasowych doświadczeń w odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej (lata 2018-2020)</p>	<p>Zwiększenie w 2020 r. limitu rodzin zastępczych zawodowych do 7 rodzin. Limit ten nie został osiągnięty.</p>
<p>Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej</p>	<p>Tworzenie i realizacja programów usamodzielniania</p>	<p>Liczba utworzonych oraz zrealizowanych Indywidualnych Programów Usamodzielniania;</p>	<p>14</p>
	<p>Wspieranie pełnoletnich wychowanków z terenów poszczególnych gmin Nadzorowanie mieszkania chronionego dla usamodzielniających się wychowanków lub pomoc w pozyskiwaniu mieszkania z zasobów gminy</p>	<p>Dotychczasowe formy wsparcia na terenie poszczególnych jednostek;</p> <p>liczba wniosków złożonych przez wychowanków z rodzin zastępczych;</p>	<p>Formy wsparcia dla osób usamodzielniających się:</p> <p>1) informowanie o świadczeniach z PCPR i OPS;</p> <p>2) informacja o poradnictwie;</p> <p>3) pomoc prawna;</p> <p>4) monitorowanie sytuacji szkolnej;</p> <p>4) informowanie o konieczności dostarczania aktualnych zaświadczeń ze szkoły;</p>

		<p>liczba uzyskanych mieszkań;</p> <p>Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym;</p> <p>Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym do liczby wynajętych mieszkań, złożonych wniosków o mieszkanie chronione i mieszkanie z zasobów poszczególnych gmin;</p>	<p>5) motywowanie i proponowanie udziału w projektach;</p> <p>6) informowanie o mieszkaniach chronionych;</p> <p>7) informowanie o możliwości uzyskania mieszkania z zasobów gminy;</p> <p>8) kierowanie do PUP.;</p> <p>Prowadzenie 2 mieszkań chronionych treningowych</p> <p>Liczba decyzji przyznających pomoc pieniężną usamodzielnianym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej;</p> <p>1) na kontynuowanie nauki – 7, 2) na usamodzielnienie – 5, 3) na zagospodarowanie – 1</p> <p>Liczba decyzji przyznających pomoc pieniężną usamodzielnianym wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej;</p> <p>1) na kontynuowanie nauki – 19, 2) na usamodzielnienie – 11, 3) na zagospodarowanie – 6</p>
	Pomoc w poszukiwaniu pracy	Liczba usamodzielnianych, którym zaproponowano pomoc w znalezieniu pracy	Liczba usamodzielnianych, którym zaproponowano pomoc w znalezieniu pracy- 53
	Wsparcie finansowe i rzeczowe	Wysokość środków przeznaczonych na pomoc usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej	<p>Rodzaj pomocy dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej:</p> <p>1) na kontynuowanie nauki: rodziny zastępcze: 114.933,82 zł, 2) na zagospodarowanie: 29.030,00 zł, 3) na usamodzielnienie: 48.576,00 zł,</p> <p>Rodzaj pomocy dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej</p> <p>1) na usamodzielnienie: 33.045,00 zł, 2) na zagospodarowanie: 4.500,00 zł, 3) na kontynuowanie nauki: 37.047,93 zł</p>
	Motywowanie i wspieranie w uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	Rodzaje działań podjętych przez pracowników PCPR w Opolu	<p>1) Informowanie o świadczeniach pieniężnych przysługujących usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych</p> <p>2) informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa</p>

			<p>psychologicznego na terenie PCPR w Opolu,</p> <p>3) informowanie o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej,</p> <p>4) monitorowanie sytuacji szkolnej poprzez występowanie o opinię do szkoły oraz obligowanie wychowanków do dostarczenia zaświadczenia szkolnego potwierdzającego kontynuowanie nauki,</p> <p>5) proponowanie wychowankom udziału w projekcie „Blżej rodziny i dziecka wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej”, prowadzonym przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Opolu, dot. doradztwa zawodowego,</p> <p>6) informowanie o możliwości skorzystania z zamieszkania w mieszkaniu chronionym, informowanie o możliwości złożenia wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy,</p> <p>7) informowanie o możliwości skorzystania z pomocy finansowej z ośrodka pomocy społecznej,</p> <p>8) informowanie o możliwościach uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego,</p> <p>9) kierowanie wychowanków do Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, w celu uzyskania wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia,</p> <p>10) pomoc w poszukiwaniu szkoły,</p> <p>11) praca socjalna na bieżąco</p>
<p>Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>	<p>Nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi</p>	<p>Liczba prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych;</p> <p>Liczba rodziców biologicznych, liczba rodzin zastępczych, liczba rodzin zaprzyjaźnionych, współpracujących z Domem Dziecka;</p> <p>Rodzaje działań zmierzających do podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników na terenie jednostki;</p>	<p>Liczba prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych-3</p> <p>Placówki opiekuńczo-wychowawcze systematycznie podnoszą kwalifikację swoich pracowników poprzez udział pracowników w kursach, szkoleniach, konferencjach.</p> <p>Liczba wystandaryzowanych placówek opiekuńczo – wychowawczych: 1</p>

Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej	Prowadzenie działań zmierzających do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej (deinstytucjonalizacja) Dążenie do zmniejszenia liczby miejsc w placówkach (do 14 dzieci)	Rodzaje podjętych działań mających na celu skrócenie czasu pobytu dzieci w pieczy zastępczej; Liczba dzieci umieszczonych w placówkach w poszczególnych latach 2018-2020; Liczba dzieci, które mają szansę na powrót do rodzica biologicznego;	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2020 r. – 53 osoby. Rodzaje podjętych działań mających na celu skrócenie czasu pobytu dzieci w pieczy zastępczej: 1) motywowanie rodziców biologicznych do kontaktów z dziećmi, 2) nadzór pracowników placówki nad kontaktami rodziców biologicznych z dziećmi, 3) umożliwianie urlopowania dzieci w domu rodzinnym.
	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w procesie usamodzielnienia	Liczba utworzonych programów usamodzielniania; Liczba zrealizowanych (zakończonych) programów usamodzielnienia; Dotychczasowe formy wsparcia dla usamodzielnianych na terenie jednostki;	Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy otrzymali pomoc pieniężną (kontynuowanie nauki, zagospodarowanie, usamodzielnienie) - 58 Formy wsparcia dla osób usamodzielniających się: 1) informowanie o świadczeniach z PCPR i OPS; 2) informacja o poradnictwie; 3) pomoc prawna; 4) monitorowanie sytuacji szkolnej; 5) informowanie o konieczności dostarczania aktualnych zaświadczeń ze szkoły; 6) motywowanie i proponowanie udziału w projektach; 7) informowanie o mieszkaniach chronionych; 8) informowanie o możliwości uzyskania mieszkania z zasobów gminy; 9) kierowanie do PUP.
Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego	Wspieranie rodziców biologicznych za pomocą oferowanego wsparcia w postaci: indywidualnych konsultacji, poradnictwa specjalistycznego	Liczba rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej, która skorzystała z pomocy poradnictwa; Liczba rodzin objęta opieką asystenta rodziny;	Liczba rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej objętych opieką asystenta rodziny- brak danych Liczba rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej, która skorzystała z pomocy poradnictwa – 4
	Współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba, dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	W 2020 r. do rodzin naturalnych powróciło 6 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. 2 z dzieci umieszczonych w

			rodzinach zastępczych powróciło do rodzin biologicznych.
--	--	--	--

X.2. Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027

Jak wykazano we wcześniejszej części niniejszego sprawozdania, Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027, stanowi dokument o charakterze strategicznym dla Powiatu Opolskiego.

PCPR w Opolu w 2020 r. na bieżąco prowadziło obserwację realizacji założeń dokumentu, w oparciu o przyjęte wskaźniki realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przy pomocy narzędzi sprawozdawczych, m.in: Oceny zasobów pomocy społecznej za dany rok, cyklicznych sprawozdań dziedzinowych z zakresu: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem monitoringu było adekwatne odpowiadanie na potrzeby mieszkańców powiatu oraz aktualizacja wskazanych w Strategii celów i działań, przekładających się na wzmocnienie i rozwój zasobów społecznych w powiecie (w tym infrastrukturalnych i kadrowych) oraz prowadzących do ograniczenia występujących problemów, jak i deficytów społecznych.

Zgodnie z przedmiotowym dokumentem, PCPR w Opolu w 2020 r. realizowało następujące założenia:

Informacja o realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 –2027 za 2020 r.

I. Informacje ogólne

Nazwa jednostki sporządzającej informację:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu

Okres objęty monitoringiem
01.01.2020 r. – 31.12.2020 r.

II. Postęp rzeczowej realizacji zadań, wskazanych w *Strategii* w okresie objętym monitoringiem

*Szczegółowe informacje na temat aktualnego stanu zaawansowania poszczególnych zadań, wskazanych w *Strategii*, przypisanych do realizacji jednostce przygotowującej informację. Opis zadań, których realizatorem jest jednostka.*

II.1 Cel strategiczny: Wsparcie rodziny i dziecka				
1.1. Cel operacyjny: Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi				
Działania	Zdania	Wskaźniki	Postęp rzeczowej realizacji zadania w okresie objętym sprawozdaniem	Źródła finansowania zadania
Udzielanie odpowiedniej do potrzeb pomocy społecznej rodzinom w trudnej sytuacji życiowej;	Poradnictwo specjalistyczne	Liczba rodzin (w tym dzieci) z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	Do dnia 31.12.2020 r. z usług specjalistów PCWR skorzystało 161 osób	Środki z budżetu UE Środki własne powiatu

Prowadzenie systematycznej pracy socjalnej z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze celem niwelowania ich dysfunkcji społecznych	Praca socjalna` Poradnictwo specjalistyczne	Liczba nowych form wsparcia i dobrych praktyk w zakresie pracy socjalnej z rodziną problemową	Funkcjonowanie PCWR Poradnictwo specjalistyczne z zakresu pracy socjalnej - 20 godzin w tygodniu	Środki z budżetu UE Środki własne powiatu
Rozwój i upowszechnianie nowych form wsparcia i dobrych praktyk w zakresie pracy socjalnej z rodziną problemową (rozwój sieci poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego, działań informacyjnych i edukacyjnych, nowych, środowiskowych form pracy socjalnej, aktywizacji środowisk lokalnych na rzecz wsparcia rodzin dysfunkcyjnych, współpracy z innymi instytucjami w formie szkoleń dla kadry służb społecznych, organizacji konferencji, seminariów itp.)	Utworzenie i funkcjonowanie PCWR		Utworzenie mieszkania chronionego Praca opiekuna mieszkania chronionego – pracownika socjalnego – 20 godzin w tygodniu	
1.2 Cel operacyjny: Promocja i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej				
Działania	Zadanie	Wskaźniki	Postęp rzeczowej realizacji zadania w okresie objętym sprawozdaniem	Źródła finansowania zadania

<p>Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi w celu pomocy i rozwoju nowych form wsparcia dla dzieci w pieczy zastępczej i usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych (np. w formie mieszkań chronionych, pomocy w zatrudnieniu).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Funkcjonowanie PCWR 2) współpraca z ośrodkami pomocy społecznej 3) współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną 4) współpraca z kuratorem sądowym 5) współpraca z: komisariatami Policji, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych i zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ośrodkami zdrowia; 6) współpraca z sądem; 7) współpraca z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej; 	<p>Liczba działań profilaktycznych i aktywizujących kierowanych do rodzin problemowych i umieszczonych w nich dzieci</p> <p>Liczba rodziców zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka uczestniczących we wsparciu instytucjonalnym (szkolenia, grupy wsparcia itp.)</p> <p>Liczba inicjatyw upowszechniających idee rodzicielstwa zastępczego oraz wiedzę o rodzinach z problemami opiekuńczo - wychowawczymi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Świadczenie usług przez specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, terapeuty uzależnień, psychiatry 2) do dnia 31.12.2020 r. z usług specjalistów PCWR skorzystało ok. 161 osób; 3) z pomocy psychologa skorzystało 61 osób 4) współpraca z OPS polegała m.in. na korespondencji dotyczącej rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej, korespondencji dotyczącej usamodzielnianych wychowanków, współpracy z asystentem rodziny pracującym z rodziną biologiczną dziecka, wymianie informacji przy umieszczaniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, wymianie informacji dot. usamodzielnianej wychowanki rodziny zastępczej; 5) współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną polegała na wymianie korespondencji dot. rodziny zastępczej i umieszczonych w niej dzieci, na rozmowie telefonicznej z 	<p>Środki z budżetu UE Środki własne powiatu</p>
---	--	--	---	--

	<p>8) współpraca z Fundacją „Bądź Dobroczyńcą”;</p> <p>9) współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu.</p>		<p>dyrektorem PPP, na zgłaszaniu dziecka na badania do poradni,</p> <p>6) współpraca z kuratorem sądowym polegała na zapraszaniu kuratora sprawującego nadzór nad rodziną zastępczą lub wychowankiem rodziny zastępczej, na posiedzenia dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, na wymianie informacji o rodzinie zastępczej podczas rozmowy telefonicznej i osobistej, na wymianie informacji podczas umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>7) wymiana korespondencji dotyczącej rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci oraz dotyczącą usamodzielnianych wychowanków,</p> <p>8) współpraca z sądem w zakresie sporządzania opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą</p> <p>9) współpraca z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej w celu poszukiwania rodzin zastępczych dla małoletnich dzieci, względem których zaistniała potrzeba umieszczenia w pieczy zastępczej,</p> <p>10) współpraca z Fundacją „Bądź Dobroczyńcą”- Fundacja oferuje</p>	
--	---	--	--	--

			<p>rodzinom zastępczym pomoc psychologiczną, grupy wsparcia,</p> <p>11) realizacja Projektu „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej II EDYCJA”</p>	
<p>Promocja idei rodzicielstwa zastępczego, w tym pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka (pikniki rodzinne, kampanie społeczne, spotkania tematyczne itp.);</p>	<p>1) Promocja rodzicielstwa zastępczego w mediach,</p> <p>2) poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez media społecznościowe</p>		<p>1) Promocja rodzicielstwa zastępczego w mediach lokalnych;</p> <p>2) promocja rodzicielstwa zastępczego w mediach społecznościowych;</p> <p>3) poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez media społecznościowe:</p> <p>- ulotki i ogłoszenia na stronie internetowej PCPR w Opolu na portalu społecznościowym Facebook;</p> <p>4) udzielenie specjalistycznego poradnictwa rodzinom zastępczym oraz kandydatom do pełnienia funkcji rodzin zastępczych,</p> <p>5) bezpośrednie aktywności zmierzające do integracji</p>	

			rodzin zastępczych zostały ograniczone przez wzgląd na rozprzestrzenianie pandemii COVID –19	
Podniesienie umiejętności i kompetencji rodziców zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez organizowanie szkoleń i wsparcie instytucjonalne (grupy wsparcia, poradnictwo, uprawnienie współpracy itp.	Projekt „Blżej rodziny i dziecka -wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej II EDYCJA		<ol style="list-style-type: none"> 1) udzielenie specjalistycznego poradnictwa rodzinom zastępczym oraz kandydatom do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, 2) bezpośrednio aktywności zmierzające do integracji rodzin zastępczych zostały ograniczone przez wzgląd na rozprzestrzenianie pandemii COVID –19 	Środki własne powiatu Środki z budżetu UE

<p>Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych (pomoc, w tym pieniężna na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie w formie rzeczowej, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, w formie rzeczowej, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, w formie specjalistycznego poradnictwa);</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) świadczenia pieniężne 2) poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, psychiatryczne, terapeuty uzależnień, pracownika socjalnego, prawnego 3) monitorowanie sytuacji szkolnej 4) projekty: <ul style="list-style-type: none"> - „Bliżej rodziny i dziecka wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej- II Edycja”, prowadzony przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Opolu Opolska Akademia Aktywizacji Zawodowej, 		<ol style="list-style-type: none"> 1) 192.539,82 zł przeznaczono na świadczenia pieniężne dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych; 2) 74.592,93 zł przeznaczono dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, 3) doposażenie mieszkania chronionego dla 3 osób usamodzielnianych się 4) informowanie o świadczeniach pieniężnych przysługujących usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych; informowanie o możliwości skorzystania z pomocy finansowej z ośrodka pomocy społecznej; informowanie o możliwości ubiegania się o alimenty z funduszu alimentacyjnego, 5) informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa psychologicznego w PCPR w Opolu; informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego (psychologa, psychiatry, 	<p>Środki z budżetu UE Środki własne powiatu</p>
---	---	--	--	--

			<p>terapeuty uzależnień, pracownika socjalnego) w PCWR informowanie o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej oferowanej przez Powiat Opolski,</p> <p>6) występowanie o opinię do szkoły oraz obligowanie wychowanków do dostarczenia zaświadczenia szkolnego potwierdzającego kontynuowanie nauki,</p> <p>7) proponowanie wychowankom udziału w projektach, rozpowszechnianie informacji nt. projektów wśród rodzin zastępczych i wychowanków, zamieszczanie informacji o projektach na stronie internetowej PCPR w Opolu na portalu społecznościowym Facebook,</p> <p>8) sporządzenie i przekazanie karty zgłoszeniowej do organizatora projektu.</p> <p>9) pomoc w poszukiwaniu schronienia w Domu Matki i Dziecka w Opolu, Miejskim Ośrodku dla Osób Bezdomnych i Uzależnionych w Opolu, Specjalistycznym</p>	
--	--	--	---	--

			Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Opolu; 10) informowanie o możliwości zamieszkania w mieszkaniu chronionym; 7) informowanie o możliwości złożenia wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy	
1.3 Cel operacyjny: Zwiększenie bezpieczeństwa rodzin, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie				
Działania	Zadanie	Wskaźniki	Postęp rzeczowej realizacji zadania w okresie objętym sprawozdaniem	Źródła finansowania zadania
Rozwój zakresu udzielonego wsparcia rodzinom w kryzysie poprzez zwiększenie liczby specjalistycznych instytucji oraz działań profilaktycznych i pomocowych (punktów/ośrodków interwencji kryzysowej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, punktów konsultacyjnych, specjalistycznego poradnictwa);	Działalność PCWR Poradnictwo specjalistyczne	Liczba inicjatyw na temat przeciwdziałania patologii życia rodzinnego (przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, inne substancje psychoaktywne)	Udzielenie poradnictwa specjalistycznego dla 2 ofiar przemocy w rodzinie z rozpoczętą procedurą Niebieskiej Karty Udzielenie poradnictwa socjalnego oraz z zakresu psychiatrii dla 2 ofiar przemocy w rodzinie	Środki z budżetu UE
Promocja oraz rozwój już istniejących i nowych form wsparcia osobom dotkniętym przemocą lub uzależnionym (ulotki, broszury informacyjne dostosowane do konkretnego odbiorcy, bazy teleadresowe instytucji pomocowych, w tym w mediach elektronicznych, poprawa udzielonego wsparcia poprzez zindywidualizowanie oferty pomocowej ze względu na sytuację rodziny, programy terapeutyczne itp.);	Promocja PCWR		Cykliczne akcje promujące PCWR	
2. Cel strategiczny: Wsparcie i aktywizacja osób starszych				
2.1. Cel operacyjny: Wzmacnianie infrastruktury społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych				

Działania	Zadanie	Wskaźniki	Postęp rzeczowej realizacji zadania w okresie objętym sprawozdaniem	Źródła finansowania zadania		
Rozwój usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych (np. w formie mieszkań chronionych, wspomaganych lub treningowych, domów dziennego pobytu, klubów seniora, placówek całodobowej opieki oraz innych miejsc świadczenia usług dla tych grup ludności)	Prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej dla 30 niepełnosprawnych uczestników	Liczba wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych obiektów infrastruktury społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie	Remont i adaptacja lokalu na potrzeby utworzenia nowego Warsztatu Terapii Zajęciowej dla 30 uczestników	PFRON, Powiat Opolski		
Rozwój usług opiekuńczych i społecznych, w tym realizowanych w ośrodkach wsparcia i instytucjach reintegracji społeczno-zawodowej (warsztaty terapii zajęciowej, podmioty ekonomii społecznej)			Liczba obiektów infrastruktury społecznej wyposażonych w specjalistyczny sprzęt i wyposażenie		Realizacja zadań przez 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej na rzecz 60 uczestników łącznie	PFRON, Powiat Opolski
Rozwój innowacyjnych form wsparcia świadczonych w miejscu zamieszkania osób starszych i niepełnosprawnych (w formie centrów i punktów informacji, poradnictwa, teleopieki oraz asystentury)					Wydatkowanie środków: przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Siołkowicach Starych w wysokości 683.200,00 zł, przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Tarnowie Opolskim w wysokości 7.600,00 zł	
Wsparcie działań poprawiających standard usług świadczonych w domach pomocy społecznej oraz innych placówkach całodobowej opieki;					Realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	
Działania zmierzające do wyposażenia infrastruktury usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych w specjalistyczny sprzęt i wyposażenie						
2.2. Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych						
Działania	Zadanie	Wskaźniki	Postęp rzeczowej realizacji zadania w okresie objętym sprawozdaniem	Źródła finansowania zadania		
Wsparcie dostosowania przestrzeni publicznej i prywatnej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych w miejscach)	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, dofinansowanie likwidacji barier technicznych	Liczba osób otrzymujących wsparcie na dostosowanie przestrzeni mieszkaniowej do własnych potrzeb	1) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych: 12 osób – 26.611,00 zł	PFRON		

<p>użyteczności publicznej, likwidacja barier architektonicznych i technicznych wg indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, np. w mieszkaniu)</p>		<p>Liczba osób starszych i niepełnosprawnych, objętych usługami społecznymi w instytucjach opieki i wsparcia</p>	<p>2) dofinansowanie likwidacji barier technicznych: 3 osoby – 9.600,00 zł 3) dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się: 7 osób – 5.786,00 zł 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji osób niepełnosprawnych: 40 osób – 6.300,00 zł, 5) dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego – 2 osoby – 1.800,00 zł</p>	
<p>Pomoc w rozwoju i tworzeniu nowych form wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych (wolontariat, w tym seniorów i dla seniorów, punkty wsparcia psychologicznego, socjalnego, prawnego, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, programy celowe)</p>	<p>Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego,</p>		<p>1) Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych: 73 osoby – 72.291,00 zł 2) dofinansowanie zakupu środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych: 506 osób – 545.854,00 zł, 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny: 7 osób – 18.700 zł</p>	<p>PFRON</p>
<p>Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych</p>				
<p>Wsparcie osób niepełnosprawnych w prowadzeniu aktywności społeczno-zawodowej (dofinansowanie: turnusów i wyjazdów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i innych środków pomocowych, poprawa jakości świadczonych usług, np. w formie usprawnienia dostępu do informacji, przekazywania danych między</p>				

instytucjami, utworzenia bazy danych o instytucjach pomocowych, realizowanych programów i projektów)				
--	--	--	--	--

IV Informacja o wartości wskaźników nieujętych w *Strategii*, a osiągniętej w okresie sprawozdawczym:

Odniesienie się do wszystkich wskaźników wskazanych w Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2027, za których pomiar i monitoring odpowiada jednostka sporządzająca informację

WSKAŹNIKI

Lp.	Zadanie	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w okresie sprawozdawczym
1.	Realizacja Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych	Liczba osób realizujących program	osoba	98%
2.	Kampania informacyjno – edukacyjna w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec niepełnosprawności	Liczba organizowanych kampanii	Działanie/zadanie	100%
3.	Wsparcie rozwoju wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych	Liczba podjętych inicjatyw	Inicjatywa	30%

V. Informacja o innych działaniach wpisujących się w priorytety rozwojowe:

Opis realizowanych zadań, które nie zostały uwzględnione na liście zadań, które mogą przyczynić się do realizacji celów *Strategii*

Lp.	Nazwa zdania	Opis stanu realizacji w okresie sprawozdawczym (w tym koszty realizacji)	Spójność ze <i>Strategią</i>
1.	Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tarnowie Opolskim	Projekt rozpoczęty w grudniu roku sprawozdawczego.	Projekt spójny ze strategią
2.	Wprowadzenie Systemu Obsługi Wsparcia	Wdrożenie SOW	Projekt spójny ze strategią
3.	Zlecenie prowadzenia Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	Realizacja zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pn. Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, od lipca 2020 r.	Projekt spójny ze strategią

4.	Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej	Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej od stycznia 2021 r.	Projekt spójny ze strategią
----	---	--	-----------------------------

VI Rekomendacje do dalszych działań

Opis głównych problemów niezawartych w *Strategii*, które należy ująć w jej założeniach (aktualizacji *Strategii*) i zrealizować w perspektywie czasowej

Lp.	Problemy główne	Proponowane inicjatywy
1	Integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej	Wyjazdy/ spotkania integracyjne dla rodzin zastępczych; grupy wsparcia w poszczególnych gminach; organizacja wyjazdów (wycieczek, kolonii) dla dzieci z rodzin zastępczych; organizacja festynu, spotkania świątecznego/noworocznego.
2	Promocja rodzicielstwa zastępczego	Artykuły w lokalnych/gminnych/parafialnych gazetkach; konsultacje dla mieszkańców poszczególnych gmin z pracownikami PCPR w Opolu dot. rodzicielstwa zastępczego.
3	Wysoki poziom starości demograficznej	Rozpoznanie i zdiagnozowanie potrzeb seniorów – praca z rodziną; zindywidualizowanie oferty usług i wsparcia; zintensyfikowanie działań w kierunku edukacji cyfrowej; rozbudowa oferty usług opiekuńczych oraz opieki paliatywnej; wspieranie lokalnych inicjatyw osób prywatnych, fundacji i organizacji pozarządowych oraz kościelnych w zakresie zapewnienia zastępczej opieki nad członkiem rodziny
4.	Alienacja osób i rodzin z niepełnosprawnością	Inicjowanie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich rodzin; zainicjowanie powstania wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego
5.	Wykluczenie z rynku usług społecznych rodzin o niskich dochodach; deficyty umiejętności rodzicielskich	Prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na odbudowę i wzmocnienie rodziny; prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców;

6.	Uzależnienie od środków psychoaktywnych	Zorganizowanie stałego systemu wymiany informacji pomiędzy mediami a instytucjami odpowiedzialnymi za zapobieganie alkoholizmowi i narkomanii oraz między tymi instytucjami; inicjowanie i wspieranie kampanii edukacyjnych obejmujących profilaktykę narkomanii i alkoholizmu, adresowanych do określonych grup docelowych; inicjowanie i wspieranie pozalekcyjnych programów profilaktycznych, adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami oraz do ich rodziców.
7.	Nieadekwatny do zasobów społecznych poziom zaangażowania mieszkańców w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na gruncie zasady subsydiarności	Stworzenie systemu ułatwiającego przepływ informacji między Powiatem Opolskim a organizacjami pozarządowymi, w zakresie planowanych kierunków działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków

---

X.3. Zestawienie potrzeb w zakresie realizacji dokumentów strategicznych

Do priorytetowych potrzeb z zakresu realizowanych programów należą:

- 1) zabezpieczenie środków finansowych na realizację założeń dokumentów strategicznych;
- 2) bieżąca aktualizacja i modyfikacja zadań,
- 3) doskonalenie narzędzi statystycznych,
- 4) skuteczne koordynowanie działaniami wpisanymi w priorytety programowe,
- 6) efektywny pomiar skuteczności założeń oraz badanie celowości realizacji.

XI Działalność PCPR w Opolu w związku z pandemią SARS-CoV-2

XI.1. W związku z zagrożeniem, a następnie stanem epidemicznym oraz w celu zapobiegania i rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, PCPR w Opolu, podjęło następujące czynności:

- 1) w zakresie organizacja pracy jednostki:
  - a) wydano „Zasady postępowania w przypadkach podejrzenia zakażenia koronawirusem oraz podstawowe środki ochronne przeciwko koronawirusowi”, podlegające bieżącej aktualizacji (pracownicy zostali zapoznani z ich treścią),
  - b) Dyrektor PCPR w Opolu wydał łącznie 6 zarządzeń w sprawie przyjmowania interesantów i stosowania zasad, dotyczących zapobiegania i rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w PCPR w Opolu. Liczba zarządzeń wynika z bieżącej aktualizacji treści aktów wykonawczych Rady Ministrów oraz reakcji na występujące ryzyka. Pracownicy PCPR w Opolu zostali zobowiązani do bezwzględnego przestrzegania ich postanowień,
  - c) zmieniono Regulamin pracy pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu poprzez ustalenie nowego rozkładu czasu pracy, tj. na wykonywanie pracy od poniedziałku do piątku w godzinach 07:30 – 15:30;
- 2) w zakresie funkcjonowania jednostki:
  - a) zobowiązano wszystkich pracowników PCPR w Opolu do bezwzględnego przestrzegania wzmożonego reżimu sanitarnego oraz stosowania zasad dotyczących zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, dostępnych na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia oraz zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego,
  - b) poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami, wprowadzono zakaz bezpośredniej obsługi klientów. Bieżąca obsługa klientów odbywała się za pośrednictwem: telefonu, faxu, środków komunikacji elektronicznej, platformy ePUAP, platformy SOW (Systemu Obsługi Wsparcia), specjalnie wyznaczonych punktów odbioru przesyłek, operatora pocztowego,
  - c) poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami wprowadzono zakaz pracy w terenie i wyjazdów służbowych,
  - d) poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami, wprowadzono całkowity zakaz poruszania się klientów zewnętrznych po siedzibie PCPR w Opolu,
  - e) w okresach wzmożonego reżimu sanitarnego obowiązywał rotacyjny system pracy dla pracowników PCPR w Opolu – zobowiązano wówczas pracowników świadczących

---

pracę zdalnie do pozostawiania w gotowości oraz każdorazowego - na wezwanie Dyrektora stawiennictwa w jednostce; pracownikom, będącym w szczególnej sytuacji zdrowotnej, np. kobietom w ciąży, umożliwiono świadczenie pracy zdalnej w miejscu zamieszkania; wprowadzono obowiązek bieżącego raportowania o realizacji wykonanych zadań. W systemie zdalnym zakresy prac wykonywanych przez pracowników w czasie dyżurów domowych ustalane były z Dyrektorem na bieżąco, w oparciu o pojawiające się potrzeby,

- f) od 22 kwietnia br. Dyrektor PCPR w Opolu zapewnia pracownikom rękawice jednorazowe, płyny do dezynfekcji rąk i powierzchni,
  - g) Dyrektor PCPR w Opolu zapewnia pracownikom odstępy 1,5 metra między stanowiskami pracy, a tam gdzie nie jest to możliwe, zapewnia środki ochrony indywidualnej w postaci maseczek jednorazowych,
  - h) wpływająca poczta zewnętrzna składana jest na specjalnie wyodrębnioną do tego półkę, w korytarzu budynku i podlega 24-godzinnej kwarantannie,
  - i) bezpośrednia obsługa klientów odbywa się na specjalnie stworzonym do tego stanowisku umieszczonym w korytarzu budynku, wyposażonym w szybę oddzielającą klientów zewnętrznych jednostki od pracowników,
  - j) wprowadzono ofertę pomocy w postaci specjalistycznego poradnictwa, udzielanego przez psychologa skierowaną w szczególności do osób objętych kwarantanną domową, osobom samotnym, w podeszłym wieku, dotkniętych niepełnosprawnościami, przewlekle chorym oraz innym osobom wymagającym wsparcia,
  - k) wprowadzono możliwość - w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, po uprzednim uzgodnieniu, konsultacji ze specjalistami, z zakresu psychologii, pedagogiki oraz pracy socjalnej oraz pozostałych, działających w strukturze PCWR;
- 3) w zakresie nadzoru nad placówkami opiekuńczo – wychowawczymi z terenu powiatu opolskiego oraz jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej:
- a) Dyrektor PCPR w Opolu wydał zarządzenie w sprawie procedury umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych/ powrotu dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz towarzyszącym temu zasadom bezpieczeństwa w czasie obowiązywania stanu epidemii choroby zakaźnej COVID-19,
  - b) Dyrektor tut. jednostki prowadził ścisłą i wieloaspektową współpracę z dyrektorami placówek opiekuńczo – wychowawczych,
  - c) Dyrektor PCPR w Opolu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał zarządzenie w sprawie procedury umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych/powrotu dzieci do rodzin zastępczych i towarzyszącym temu zasadom bezpieczeństwa w czasie obowiązywania stanu epidemii choroby zakaźnej COVID-19.

Ww. zarządzeniami został określony tryb oraz sposób przyjęć dzieci do rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także wytyczne względem niwelowania ryzyka

---

wzajemnego zarażania się pracowników oraz wychowanków. Zarządzenia zostały przekazane do stosowania dyrektorom placówek opiekuńczo – wychowawczych;

4) w zakresie nadzoru nad domami pomocy społecznej w Powiecie Opolskim:

W związku z poleceniem Starosty Opolskiego (§1 ust. 3 zarządzenia nr 16/2020 z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie działań profilaktycznych, związanych z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19) Dyrektor PCPR w Opolu zobowiązał dyrektorów domów pomocy społecznej z terenu powiatu opolskiego do bieżącego raportowania o:

- a) wystąpieniu ryzyka zakażeniem wirusem COVID-19 pracowników i mieszkańców DPS,
- b) działaniach podejmowanych w celu zniwelowania ryzyka zakażeniem wirusem COVID-19 pracowników i mieszkańców DPS,
- c) potrzebach (kadrowych, rzeczowych, socjalnych),
- d) zagrożeniach dla ciągłości pracy w DPS,
- e) problemach ze świadczeniem usług opiekuńczych w DPS.

Dyrektorzy DPS przekazywali ww. informacje cyklicznie (w każdy poniedziałek) na adres e-mail Dyrektora PCPR w Opolu.

XI.2. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej oraz systemu pieczy zastępczej z terenu powiatu opolskiego

Dyrektor PCPR w Opolu pismami z dnia 16.03.2020 r. zwrócił się z prośbą do kierowników 13 ośrodków pomocy społecznej, dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz domów pomocy społecznej z terenu powiatu opolskiego o zachowanie szczególnych środków ostrożności, określonych przez Ministerstwo Zdrowia oraz Główny Inspektorat Sanitarny z siedzibą w Warszawie, a także o bieżące przekazywanie informacji do PCPR w Opolu, występowaniu zagrożeń na obszarze działania ww. jednostek, a także zgłaszanie trudności występujących w prawidłowym ich funkcjonowaniu.

XI.3. Współpraca z Wojewodą Opolskim

PCPR w Opolu cyklicznie realizowało obowiązek sprawozdawczy wobec Wojewody Opolskiego w formie:

- 1) sprawozdania pn. Bieżące informacje m.in. z obszaru pomocy społecznej w związku z rozprzestrzenianiem się na terytorium Polski koronawirusa SARS-CoV-2, zawierającego informacje dot. m.in.: form wsparcia dla osób objętych kwarantanną domową, ciągłości pracy jednostek pomocy społecznej, osób przebywających w pkt zbiorowej kwarantanny, sytuacji w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych; w początkowym okresie stanu pandemii, a następnie epidemii koronawirusa sprawozdanie było przekazywane codziennie, aktualnie - w okresach tygodniowych;
- 2) sprawozdania pn. Dzieci powracające z MOW, MOS, SOSW oraz objęte kwarantanną, zawierające informacje o liczbie dzieci z pieczy zastępczej przebywających w MOW-

---

ach i in. instytucjach oraz liczbie form pieczy zastępczej realizujących nauczanie on-line, kwarantannie w formach pieczy zastępczej, placówek z dziećmi w kwarantannie lub izolacji; cykliczność sprawozdania: co tydzień;

- 3) sprawozdania pn. Wychowankowie i personel objęty kwarantanną w pieczy zastępczej, zawierające informacje o kwarantannie oraz izolacji w pieczy zastępczej; cykliczność sprawozdania co tydzień.

XI.4. Wsparcie otrzymywane ze źródeł zewnętrznych:

- 1) rodziny zastępcze z terenu powiatu opolskiego otrzymały ze środków samorządu województwa (tj. z ramienia Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opolu) środki ochrony bezpośredniej: maseczki, przyłbice, rękawiczki, płyny dezynfekcyjne;
- 2) rodziny zastępcze zawodowe otrzymały sprzęt komputerowy w ramach projektu realizowanego przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej FRDL we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Opolu, ze środków Unii Europejskiej,
- 3) rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze otrzymały, w formie użyczenia, na rzecz swoich wychowanków sprzęt komputerowy w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Ponadto, w ramach ww. projektu wyposażono w meble izolatoria w jednostkach instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zakończenie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu wykonuje zadania ustawowe oraz fakultatywne, ukierunkowane na zabezpieczenie społecznego interesu mieszkańców Powiatu Opolskiego, a także poprawy warunków ich życia, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia rodziny, udzielaniu pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych, w tym osób niepełnosprawnym. Analiza niniejszego opracowania pozwala uznać, że stanowi instytucję dynamicznie rozwijającą się, podejmującą działania oraz inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego oraz zinstytucjonalizowanych podmiotów.